

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA CZĘŚCI TERENU SOŁECTWA CZARNIECKA GÓRA – „POREBA”**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**URZĄD MIEJSKI W STĄPORKOWIE
UL. MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO 132A
26-220 STĄPORKÓW**

OPRACOWAŁ:

MGR INŻ. MACIEJ NIŻBORSKI

DATA WYKONANIA:

LUTY 2019 R.

(AKTUALIZACJA: CZERWIEC 2019 R.)

UL. RYCERSKA 7

55-040 ŚLĘZA

KOM. 601 174 878

WWW.MASTER-PLAN.PL

PRACOWNIA@MASTER-PLAN.PL

NIP: 6391968558, REGON: 362935724

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	2
1.1. CEL, ZAKRES PROGNOZY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	2
1.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	3
1.3. USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	4
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA	5
2.1. POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE	5
2.2. BUDOWA GEOLOGICZNA	6
2.3. WODY POWIERZCHNIOWE, ZAGROŻENIE POWODZIOWE	6
2.4. WODY PODZIEMNE	7
2.5. KLIMAT	7
2.6. GLEBY	8
2.7. ZASOBY LEŚNE	9
2.8. ZASOBY NATURALNE	10
2.9. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	10
2.10. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	10
2.11. KRAJOBRAZ	13
2.12. ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	15
3. STAN ŚRODOWISKA	15
3.1. WODY POWIERZCHNIOWE	15
3.2. WODY PODZIEMNE	15
3.3. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	16
3.4. KLIMAT AKUSTYCZNY	17
3.5. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE	17
4. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	18
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	18
6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM	19
7. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	19
7.1. PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA	19
7.2. PROGNOZA SKUTKÓW WPLYWU USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	20
8. ANALIZA I OCENA WPLYWU NA CELE, PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000 ORAZ POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA WE WZAJEMNYM POWIĄZANIU	21
8.1. WPLYW NA CELE, PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000	21
8.2. WPLYW NA GLEBY I POWIERZCHNIE ZIEMI	22
8.3. WPLYW NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	23
8.4. WPLYW NA POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	23
8.5. WPLYW NA KLIMAT AKUSTYCZNY	24
8.6. WPLYW NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ŚWIAT ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW	24
8.7. WPLYW NA KLIMAT LOKALNY	25
8.8. WPLYW NA KRAJOBRAZ, ZABYTKI I ZASOBY NATURALNE	26
8.9. WPLYW NA ZDROWIE LUDZI	26
9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	26
10. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	29
11. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	29
12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	29
13. STRESZCZENIE W JEZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	30
14. ZAŁĄCZNIKI	33

1. WPROWADZENIE

1.1. CEL, ZAKRES PROGNOZY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Prognoza oddziaływania na środowisko jest opracowaniem sporządzanym w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa o ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r. poz. 2081 z późn.zm.) zwanej dalej ustawą o udostępnianiu informacji lub UIŚ, określa jakie dokumenty wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Natomiast z art. 51 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji wynika, że wymóg wykonania prognozy oddziaływania na środowisko dotyczy między innymi miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (lub jego zmiany). Opracowując zatem miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (dalej MPZP lub plan) należy przeprowadzić postępowanie w tym zakresie i sporządzić prognozę oddziaływania na środowisko chyba, że zachodzą przesłanki określone w ustawie dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia oceny (art. 48 ustawy o udostępnianiu informacji). Organ sporządzający projekt planu uznał jednak, że nie zachodzą powody odstąpienia od oceny i zlecił opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy prognoza oddziaływania na środowisko:

- 1) zawiera:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
 - f) oświadczenie autora, o którym mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- 2) określa, analizuje i ocenia:
 - a) istniejący stan środowiska,
 - b) potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
 - c) przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
 - d) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
 - e) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele zostały uwzględnione;
- 3) przedstawia:
 - a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
 - b) możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszarów chronionych na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w celu oceny skutków wpływu na środowisko sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Stąporkowie Nr LII/325/2018 z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenu sołectwa Czarniecka Góra – „Poręba”.

Obszar opracowania o powierzchni około 7,5 ha zlokalizowany jest na terenie części wiejskiej gminy Stąporków, w północnej części sołectwa Czarniecka Góra. Granice terenu objętego planem określa załącznik graficzny nr 1 do uchwały (rysunek planu w skali 1:1000).

Zakres i stopień szczegółowości niniejszej prognozy został uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Końskich pismem znak SE.V-4411/15/18 z dnia 21.08.2018 r. oraz z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach pismem znak WPN-II.411.1.43.2018.MK z dnia 24.08.2018 r.

Przedmiotowy projekt planu powiązany jest z następującymi dokumentami:

- 1) zmianą Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, uchwaloną przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego Uchwałą XLVII/833/14 z dnia 22 września 2014 r.
- 2) Zmianą studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Stąporków, uchwaloną Uchwałą Nr XVII/159/2011 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 29 grudnia 2011 r. (dalej SUiKZP lub Studium).

Zgodnie z zapisami Studium, podstawowym typem terenów możliwymi do użytkowania na przedmiotowym obszarze jest MN – teren zabudowy jednorodzinnej.

Najistotniejsze ustalenia:

- a) przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (wolnostojąca, bliźniacza, szeregową);
- b) preferowana maksymalna wysokość zabudowy: do 3 kondygnacji z dopuszczeniem użytkowego poddasza;
- c) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%;
- d) utrzymanie istniejących i możliwość lokalizacji usług i rzemiosła zarówno wbudowanych w obiekty mieszkaniowe jak i wolnostojących z zastrzeżeniem, że prowadzona działalność nie może powodować negatywnego oddziaływania na środowisko poza granice działki;
- e) utrzymanie istniejącej zabudowy rekreacyjnej oraz możliwość realizacji nowej z prawem do przebudowy i rozbudowy.

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że projekt planu nie narusza ustaleń obowiązującego na tym terenie Studium.

- 3) Opracowaniem ekofizjograficznym do Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Stąporków, Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Miast i Osiedli „TEREN” Sp. z o.o., Łódź 2008 r.;
- 4) Opracowaniem ekofizjograficznym dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenu solectwa Czarniecka Góra – „Poreba”, MASTERPLAN, Wrocław 2018 r.

1.2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Metoda przyjęta przy sporządzeniu prognozy składa się z następujących elementów:

- 1) etapu wstępnego obejmującego rozpoznanie stanu środowiska przyrodniczego;
- 2) analizy planowanych celów i kierunków w zakresie zagospodarowania przestrzennego terenu;
- 3) identyfikacji, określenia i oceny wpływu realizacji ustaleń planu na środowisko (przedstawiono w sposób opisowy);
- 4) sformułowania lub korekty zaproponowanych rozwiązań zapobiegających, minimalizujących/ ograniczających wpływ skutków ustaleń planu na środowisko.

W celu rozpoznania stanu środowiska wykorzystane zostały różnorodne materiały źródłowe, w tym dokumenty planistyczne i opracowania ekofizjograficzne oraz literatura:

1) wykorzystane informacje:

- a) Ministerstwa Środowiska (www.mos.gov.pl),
- b) Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (www.gdos.gov.pl),
- c) Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach (www.kielce.pios.gov.pl),
- d) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach (www.kielce.rdos.gov.pl),
- e) Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (www.kzgw.gov.pl),
- f) Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie (www.pgi.gov.pl),
- g) Państwowej Służby Hydrologicznej w Warszawie (www.psh.gov.pl),
- h) Głównego Urzędu Statystycznego (www.gus.pl),
- i) Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (www.bdl.lasy.gov.pl),
- j) www.klimada.mos.gov.pl,
- k) www.meteoblue.com;

2) wykorzystane materiały i literatura:

- a) Chmielewski T. J. 2012. Systemy krajobrazowe. Struktura-Funkcjonowanie-Planowanie. PWN Warszawa;
- b) Kłonowski M., Wojtkowiak A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, PIG, Warszawa 2000 r.;
- c) Kondracki J., „Geografia regionalna Polski” PWN, Warszawa 1998;
- d) Matuszkiewicz J. M. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski, Warszawa 2008;
- e) Matuszkiewicz W. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski, Warszawa 2008;
- f) Engel J. Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, Warszawa 2009;
- g) Kistowski M., Pchałek M. Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych, Warszawa 2009;
- h) Ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2017 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, Kielce 2018 r.;

- i) Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Dla Gminy Stąporków, Uch. Nr XL/252/2017 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 28 września 2017 r. w sprawie przyjęcia do wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Dla Gminy Stąporków;
- j) Program Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – uchwała Nr XXXII/201i2017 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 28 marca 2017 r.;
- k) Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. poz. 1911 i 1967);
- l) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Czarnej (PLH260015) – Dz. U. z 2018 r., poz. 1551).
- m) Strategia Rozwoju Gminy Stąporków na lata 2016-2023 – projekt;
- n) „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi”, Małopolska Grupa Geodezyjno-Projektowa S.A. w Tarnowie, Tarnów, wrzesień 2004 r.;
- o) „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – ETAP I” (rzeka Czarna Maleniecka), Małopolska Grupa Geodezyjno-Projektowa S.A. w Tarnowie, Tarnów, wrzesień 2006 r.;
- p) Uchwała Nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;
- q) Uchwała nr LII/328/2018 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stąporków;
- r) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1561);
- s) Informacje udostępnione przez Urząd Miejski w Stąporkowie.

Zgodność projektowanych rozwiązań planistycznych z uwarunkowaniami przyrodniczymi oceniono na podstawie dostępnych opracowań ekofizjograficznych, w tym opracowania ekofizjograficznego do Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Stąporków oraz opracowania ekofizjograficznego dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenu solectwa Czarniecka Góra – „Poręba”.

W ramach dokumentu sporządzonego dla obszaru całej gminy przeprowadzono charakterystykę i ocenę stanu środowiska przyrodniczego oraz prognozę dalszych, zachodzących w nim zmian. W rezultacie określono ekofizjograficzne uwarunkowania dla rozwoju funkcji użytkowych oraz funkcji ochrony zasobów środowiska, zgodnie z którymi gmina Stąporków posiada bardzo wysoką przydatność do rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej. Struktura drugiego spośród wymienionych na początku tego akapitu opracowań jest analogiczna względem wyżej wymienionego, jednak jego zasięg został ograniczony głównie do obszaru przedmiotowego miejscowego planu. W ramach ekofizjografii dla części terenu solectwa Czarniecka Góra – „Poręba” wykazano, że obszar ten posiada predyspozycje do rozwoju funkcji wskazanych dla niego przez Studium, tj. zabudowy mieszkaniowej z usługami, choć wskazane byłoby ograniczenie jej w zasięgu obszaru Natura 2000 „Dolina Czarnej”. Niemniej z racji występowania ww. formy ochrony przyrody oraz Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu bezpośrednio nie wynikają żadne szczególne ograniczenia i predyspozycje dla przyszłego kształtu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Główną częścią niniejszego opracowania jest identyfikacja i ocena wpływu na środowisko projektowanego zagospodarowania terenu. Przy sporządzaniu projektowanego dokumentu oraz prognozy kierowano się celami i zasadami ochrony środowiska sformułowanymi w przepisach krajowych i wspólnotowych oraz dokumentach strategicznych, a jednym z głównych założeń było dążenie do tego, aby realizacja ustaleń planu w jak najmniejszym stopniu oddziaływała na środowisko przyrodnicze i ludzi (zasady zapobiegania i przezorności). W celu złagodzenia negatywnych skutków dla środowiska, w projektowanym dokumencie planu określone zostały odpowiednie rozwiązania, ujęte między innymi w ustaleniach szczegółowych, czy dotyczących zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. Niniejsza prognoza dokonuje oceny prognozowanych oddziaływań oraz rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie planu. Przy sporządzeniu prognozy kierowano się wymogami określonymi w art. 51 ust. 2 UIŚ.

1.3. USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Najważniejszymi czynnikami przemawiającymi za sporządzeniem przedmiotowego planu są:

- 1) dostosowanie zasad zagospodarowania obszaru planu do ustaleń SuikZP, a co za tym idzie – „uwolnienie” go pod funkcję mieszkaniową,

- 2) spełnienie oczekiwań społecznych,
- 3) umożliwienie lokalnym inwestorom rozwoju działalności gospodarczej (usługi towarzyszące mieszkalnictwu),
- 4) wprowadzenie parametrów i wskaźników zabudowy, pozwalających na kształtowanie przedmiotowej przestrzeni w sposób bardziej kontrolowany, w większym stopniu odpowiadający uwarunkowaniom funkcjonalno-przestrzennym, zasadom zachowania ładu przestrzennego oraz potrzebom ochrony środowiska.

Do podstawowych przeznaczeń terenów ustalonych w projekcie planu zalicza się:

- 1) MN/U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą zabudową usługową;
- 2) U/MN – teren zabudowy usługowej z towarzyszącą zabudową mieszkaniową jednorodziną;
- 3) ZL – teren lasu;
- 4) KDD – teren drogi publicznej klasy dojazdowej;
- 5) KDW – teren dróg wewnętrznych.

Analizowany dokument zapewnia obsługę komunikacyjną terenów objętych planem z przyległych dróg publicznych lub wewnętrznych. Część projektowanych obszarów przewidujących zabudowę zlokalizowanych jest w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących dróg publicznych, pozostałe zaś obsługiwać będą drogi wewnętrzne. Dodatkowo mpzp dopuszcza możliwość realizacji dojazdów lub dojazdów o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi.

Przedmiotowy mpzp uwzględnia również:

- 1) jako obowiązujące ustalenie:
 - a) granicę obszaru objętego planem,
 - b) linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania,
 - c) nieprzekraczalne linie zabudowy,
 - d) granicę strefy ochronnej od napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia,
 - e) strefę koncentracji powierzchni biologicznie czynnej;
- 2) jako oznaczenia graficzne stanowiące informację lub wynikające przepisów odrębnych:
 - a) 1.MN/U / 3.03 – symbol terenu / powierzchnia terenu [ha],
 - b) wymiarowanie [m],
 - c) granica obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% [według "Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – ETAP I – Rzeka Czarna Maleniecka" (MGGP S.A., 2004 r.)],
 - d) napowietrzną linię elektroenergetyczną średniego napięcia,
 - e) słupową stację trafo,
 - f) granicę obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015,
 - g) granicę siedliska przyrodniczego objętego ochroną (kod: 3150),
 - h) Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu na całym obszarze planu.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA¹

2.1. POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Obszar opracowania o powierzchni ok. 7,5 ha zlokalizowany jest w województwie świętokrzyskim, powiecie koneckim, na terenie części wiejskiej gminy Stąporków, w północnej części solectwa Czarniecka Góra. Gminy sąsiednie to: Przysucha, Chlewiska, Bliżyn, Zagnańsk, Mniów, Smyków oraz Końskie.

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego obszar części wiejskiej gminy Stąporków, a co za tym idzie również teren opracowania, znajdują się w prowincji Wyżyn Polskich (34), podprowincji Wyżyny Małopolskiej (342), makroregionie Wyżyna Przedborska (342.1) oraz mezoregionie Wzgórza Opoczyńskie (342.12).

Obecny obraz rzeźby terenu gminy Stąporków stanowi efekt długotrwałego rozwoju morfogenetycznego. Dominującym jej elementem są wzniesienia mezozoiczne, z których większość zbudowana jest z utworów jury dolnej – jedynie południowo wschodnią część gminy tworzą twory kajpru. Najwyższą wysokość bezwzględna o wartości 372 m n.p.m. osiąga wzniesienie koło Huciska. Wszystkie wzgórza mezozoiczne mają kształt lekko wydłużony, zaś ich osie są równoległe do otaczających dolin, natomiast stoki poszczególnych wzniesień nachylone są w granicach 10–12°, a najczęściej 30–60°. Jednocześnie wzniesienia zbudowane z utworów wspomnianego powyżej kajpru tworzą znacznie mniejsze i niższe formy, których wysokości względne osiągają max. 30 m.

¹ Główne źródło: opracowania ekofizjograficzne, o których mowa w pkt 1.2.

Sam obszar opracowania przeważnie charakteryzuje mało urozmaicona rzeźba terenu. Cała centralna i południowa część jest stosunkowo płaska, a najwyższe wzniesienie zlokalizowane jest w jego północnej części, gdzie osiąga wartość ok. 266,8 m n.p.m. (najniżej położony punkt znajduje się u podnóża ww. wzniesienia – 257,2 m n.p.m.). Wobec powyższego różnica pomiędzy skrajnymi wartościami względnych wysokości nad poziomem morza obszaru opracowania wynosi ok. 9,6 m.

2.2. BUDOWA GEOLOGICZNA

Skomplikowana budowa geologiczna gminy Stąporków wynika z ruchów staro- kimeryjskich i laramijskich. Faza staro- kimeryjska charakteryzuje się słabymi ruchami fałdowymi oraz ruchami pionowymi bloków wynurzających i obniżających. Podczas orogenezy laramijskiej tworzą się liczne dyslokacje na osi NW-SE oraz pęknięcia poprzeczne zbliżone do kierunku W-E. Uskoki rozdzielają wychodnie triasu i jury liasu na szereg bloków poprzesuwanym względem siebie, zarówno w pionie jak i poziomie – zazwyczaj są to uskoki zrzutowo - przesuwcze, które dodatkowo komplikują budowę geologiczną. Upady warstw są na ogół niewielkie – najczęściej wahają się w granicach 3-5°.

W zasięgu gminy występują również mniej znaczące uskoki o charakterze lokalnym. Niektóre z nich mają kierunki zbliżone do W-E, lecz amplituda zrzutu innych jest tak mała, że ich przebieg jest praktycznie niemożliwy do prześledzenia.

Na obszarze północnego obniżenia Gór Świętokrzyskich osady dolno jurajskie przy pełnym wykształceniu osiągają do 1000 m miąższości. Na całym profilu stanowią je osady piaskowcowo - mułowcowo – ilaste, jednak odsłonięcia w liasie są rzadkie i obejmują tylko niewielkie odcinki profilu. Lias wykształcony jest w postaci piaskowców, mułowców i ilowców, miejscami występują ławice zlepieńców, a niekiedy płaskury syderytów, kongrecje żelaziste oraz ochry. Zmienne proporcje wymienionych zespołów skalnych w poszczególnych odcinkach jury dolnej były między innymi podstawą umożliwiającą wydzielenie 9 serii litologicznych.

W północno-zachodniej części samego obszaru opracowania występują wykształcone w holocenie osady rzeczne, zaś na południowym-wschodzie – piaski tarasów akumulacyjnych z plejstocenu (czwartorzęd).

2.3. WODY POWIERZCHNIOWE, ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Przez północny i wschodni fragment gminy Stąporków biegnie dział wodny II rzędu, którego linia rozdziela dorzecza lewostronnych dopływów Wisły: Pilicy od Kamiennej oraz Pilicy od Radomki. Do dorzecza Pilicy należy 90,7% powierzchni gminy, natomiast do dorzecza Kamiennej i Radomki odpowiednio 8,1% oraz 1,2%. Na terenie analizowanej jednostki występują następujące rzeki: Modrzewinka, Czarna Konecka (zwana również Czarną lub Czarną Maleniecką), Krasna, Czysta, Ciek od Pradolowa oraz Młynkowska. Łączna długość rzek na obszarze gminy wynosi 54,22 km.

Główny ciek stanowi Czarna Konecka, najdłuższy dopływ Pilicy, której długość na terenie gminy osiąga wartość 21,2 km. Rzeka ta z obszarem źródłowym na północ od Lelitkowa odwadnia środkową część gminy. Jej odcinek przebiega w bliskim sąsiedztwie północnych i północno-zachodnich granic opracowania. Największym dopływem Czarnej jest odwadniająca południową część gminy Krasna o początku na Wzgórzach Kołomańskich, i biegu z południowego wschodu na północny zachód, z ujściem do Czarnej poniżej Wąsosza (tuż za granicą analizowanej jednostki). Północny kraniec gminy Stąporków odwadnia Jabłonnicca (dopływ Szabasówki) z obszarem źródłowym w rejonie Bokowa, zaś jej w północno-zachodniej części występują dwa cieki - Młynkowska oraz Czysta, które prowadzą swe wody na zachód - do Drzewiczki. Górny odcinek rzeki Kamiennej stanowią naturalną granicę gminy na odcinku blisko 6 km. Sieć rzeczna uzupełniają ponadto niewielkie bezimienne strumienie o długościach w granicach 2-4 km. Wszystkie rzeki gminy płyną w korytach naturalnych, nie są obwałowane (wyjątek stanowi tutaj Ciek od Pradolowa, który został uregulowany na długości 3960 m).

Na obszarze gminy jedynymi zbiornikami naturalnymi są niewielkie starorzecza, które występują na terasach zalewowych Czarnej i Krasnej, zaś wśród sztucznych zalewów wymienia się 9 akwenów o łącznej powierzchni 29,2 ha. Zagospodarowane są zbiorniki w Nieklaniu Małym, Wąglowie, Miłej, Czarnej i Janowie, pozostałe stanowią wodne nieużytki. Jedno ze starorzeczy zlokalizowane jest w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru opracowania – mowa tu o jednym z przedmiotów ochrony wyznaczonym w planie zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej (szerzej – pkt 2.10.). Dodatkowo w stosunkowo bliskim sąsiedztwie na zachód od analizowanego terenu znajduje się Jezioro Czarneckie.

Północno-zachodnia, niewielka część przedmiotowego planu znajduje się w zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%. Źródłem powyższych danych jest opracowanie „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – ETAP I – Rzeka Czarna Maleniecka” (MGGP S.A., 2014 r.). Brak jest informacji na ten temat w innych dostępnych materiałach źródłowych.

Według „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. poz. 1911) na terenie miasta i gminy Stąporków wyróżnić możemy 7 JCWP, w poniższej tabeli zawarto informacje jedynie o JCWP występujących w granicach opracowania.

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Aktualny stan JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	
				Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
RW20005254419	Czarna Maleniecka od źródeł do Krasnej bez Krasnej	zły	zagrożona	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny

Tab.1. Cele środowiskowe i ocena ryzyka ich nieosiągnięcia dla jednolitych części wód powierzchniowych na obszarze dorzecza Wisły.
 (źródło: KZGW – opracowanie własne)

2.4. WODY PODZIEMNE

Na większości obszaru gminy pierwszy poziom wód podziemnych znajduje się na głębokości 2-5 m pod powierzchnią terenu. Na terasach zalewowych oraz na równinach torfowych horyzont wodonośny jest bardzo płytko – do 2 m. W szczytowych partiach wierzchowin mezozoicznych wody występują najgłębiej, często 10-15 m p.p.t. lub więcej. Wody zawieszane w strefie aeracji (popularnie zwane wierzchówkami) są dość powszechne na całym obszarze, pojawiają się na głębokości 1-3 m. Wszystkie wierzchówki cechują się częstymi wahaniami zwierciadła oraz okresowymi zmianami temperatury, zaś ze względu na krótką drogę filtracji posiadają znaczne zanieczyszczenia bakteriologiczne, przez co nie powinny być używane do bezpośredniej konsumpcji.

Na obszarze gminy Stąporków można wyróżnić następujące piętra wodonośne: triasowe, jurajskie oraz czwartorzędowe, miejscami występują również połączone piętra triasowo – czwartorzędowe i jurajsko – czwartorzędowe. Kolektorem poziomu triasowego są piaskowce, mułowce, a miejscami margle i wapienie, jurajski poziom wodonośny związany jest z piaskowcami i mułowcami liasu przewarstwionymi iłami oraz iłolupkami, zwierciadło ma głównie charakter naporowy. Zwierciadło wód czwartorzędowych powiązane jest z piaskami fluwioglacjalnymi i fluwialnymi o różnej granulometrii. Wody tego poziomu znajdują się na głębokości 2-5 m, wydajność poszczególnych ujęć wykazuje dużą zmienność.

W obrębie użytkowych pięter wodonośnych wydzielone poziomy wodonośne występujące w utworach jurajskich stanowią Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) – dla gminy Stąporków są to LZWP (Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych) nr 411 – „Zbiornik Końskie” oraz GZWP nr 413 – „Zbiornik Szydłowiec-Goszczewice”.

Miasto i gmina Stąporków położone są w granicach JCWPd – jednolitych części wód podziemnych nr: 102 (kod PLGW2000102), 85 (kod PLGW200085) i 86 (kod PLGW200086), natomiast sam obszar opracowania – nr 85 o poniższej charakterystyce:

- 1) Powierzchnia – 2397,0 km²;
- 2) Położenie hydrogeologiczne – dorzecze Wisły;
- 3) Liczba pięter wodonośnych – 4;
- 4) Pobór wód – 8804,79 tys m³/rok (stan na 2011 r.);
- 5) Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania – 285663 m³/d.
- 6) Ocena stanu (stan na 2012 r.):
 - a) Stan ilościowy – dobry,
 - b) Stan chemiczny – dobry,
 - c) Ogólna ocena stanu JCWPd – dobry,
 - d) Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrożona.

2.5. KLIMAT

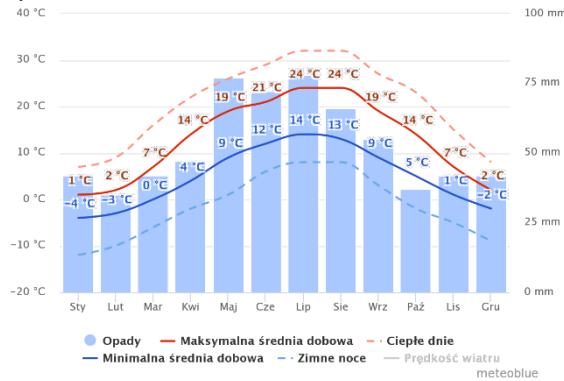
Według podziału klimatycznego Polski D. Martyn i W. Okołowicza obszar gminy Stąporków należy do Małopolskiego regionu klimatycznego. W innej, dokonanej przez R. Gumińskiego klasyfikacji, badany teren znajduje się w łódzkiej dzielnicy klimatycznej, jednak kilka kilometrów od południowych granic gminy zaczyna się już dzielnica klimatyczna częstochowsko-kielecka. Charakterystyka klimatyczna gminy została dokonana na podstawie danych meteorologicznych z nieistniejącej już stacji w Czarnieckiej Górze (poł. na wys. 256 m n.p.m.), gdzie:

- 1) średnia temperatura najcieplejszego miesiąca lipca wynosi: + 17,6 0C;
- 2) średnia temperatura najchłodniejszego miesiąca lutego wynosi: -4,5 0C;
- 3) średnia temperatura roczna wynosi: +6,9 0C;
- 4) średnia ilość dni gorących (temperatura większa lub równa 25 0C) wynosi: 30-40;
- 5) średnia ilość dni w roku z temperaturą poniżej 0 0C wynosi: 150;
- 6) najwyższa i najniższa względna wilgotność powietrza wynosi: odpowiednio – 90% (grudzień) i 73% (maj);
- 7) średnia roczna wilgotność powietrza wynosi: 82%;

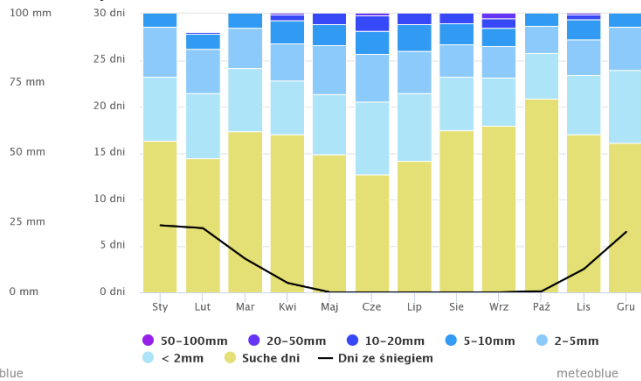
- 8) średnia liczba dni z opadem wynosi: 120-160;
 9) średnia roczna wilgotność powietrza: 82%

Obszar gminy otrzymuje średnio ok. 652 mm opadu atmosferycznego w ciągu roku. Maksimum opadów przypada na miesiące letnie, natomiast najniższe opady występują na wiosnę i jesień. Okres wegetacyjny trwa około 207 dni i rozpoczyna się w kwietniu, a kończy pod koniec października. Kierunki wiatrów wyraźnie wykazują na przewagę wiatrów zachodnich. Prędkość mas powietrzna przeważnie jest niewielka – do 5m/s.

Rys.5

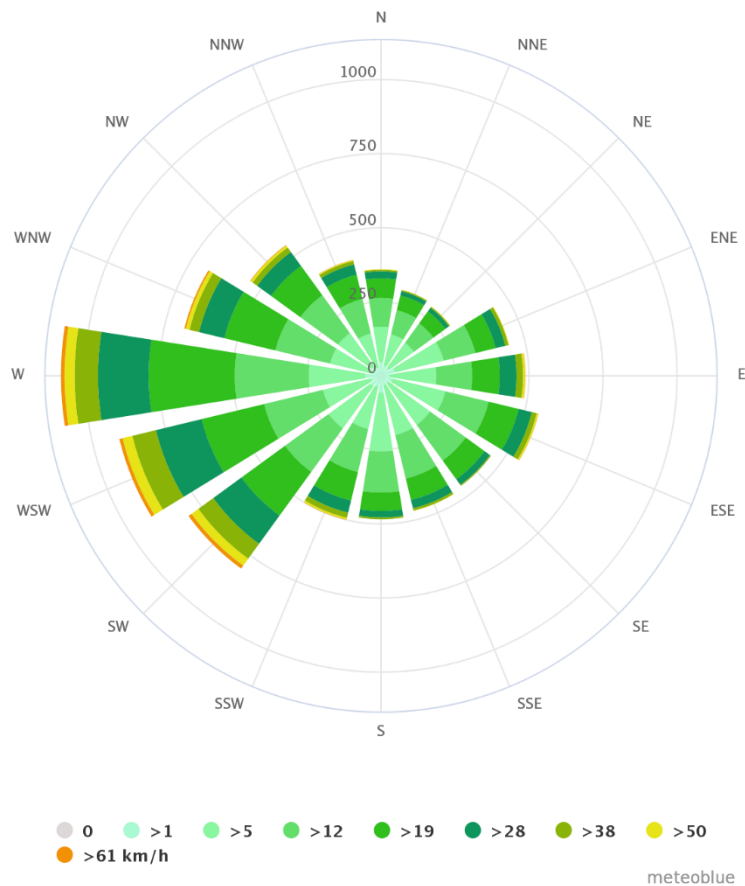

Rys.6

Rys.1. Średnie temperatury i opady dla gminy Stąporków. (źródło: www.meteoblue.com)

Rys.2. Ilości opadów dla gminy Stąporków. (źródło: www.meteoblue.com)

Rys.3. Róża wiatrów dla gminy Stąporków. (źródło: www.meteoblue.com)

2.6. GLEBY

Obszar gminy Stąporków pokryty jest glebami wykształconymi na podłożu zwięzłych skał mezozoicznych oraz luźnych skał czwartorzędowych. Wg S. Strzeмиńskiego, w większości należy on do regionu gielniowsko-skarżyskiego, jedynie

niewielki południowo-wschodni kraniec zalicza się do regionu suchedniowskiego. Obie ww. jednostki pedologiczne charakteryzuje rzeźba o „górzystej” specyfice oraz powszechnym występowaniu na powierzchni krzemianowych osadów mezozoicznych. Na terenie gminy Stąporków można wyróżnić następujące typy genetyczne gleb:

- 1) gleby brunatne: największy udział w powierzchni gminy, występują powszechnie we wszystkich solectwach, wytworzone są z glin, piasków gliniastych, piasków i gleb wietrzeniowych. Na terenie tworzą je przeważnie grunty orne 5 lub 6 kompleksu przydatności rolniczej, rzadziej są pod użytkami zielonymi słabymi lub średnimi. Częściowo są także zalesione drzewostanem mieszanym z dużym udziałem jodły, buka, grabu oraz domieszkami dębu i wiązu;
- 2) gleby bielcowe: największe zwarte płyty tych gleb znajdują się w okolicach Włochowa, Huciska, Świerczowa i Kamiennej Woli. Ich skalą macierzystą są piaski gliniaste, rzadziej piaski, mułki lub ility zastoiskowe. Najczęściej użytkowane są jako grunty orne o kompleksach przydatności od 5 do 8, pod użytkami zielonymi uzyskują jedynie ocenę słabą;
- 3) mady: na terenie gminy wyróżnia się mady lekkie, reprezentowane przez dwa podtypy: brunatny oraz właściwy.
- 4) Największej płyty tych gleb są w dolinie Czarnej Koneckiej na wysokości Niekłania Małego, Błazzkowa i Janowa. Na omawianym terenie mady są wyłącznie pod użytkami zielonymi słabymi;
- 5) czarne ziemie: w granicach gminy występują tylko w odmianie zdegradowanej. Przeważnie zlokalizowane są na terenach równin poziomów erozyjno-akumulacyjnych w pobliżu: Świerczowa, Lelitkowa, Komorowa i Adamka. W całym profilu ich odczyn jest lekko kwaśny, a zawartość próchnicy dochodzi do 2,5%. Na terenie gminy czarne ziemie znajdują się pod użytkami zielonymi słabymi i średnimi;
- 6) gleby glejowe: największe, zwarte płyty tych gleb znajdują się w południowej części gminy, w okolicach: Krasnej, Lutej, Gustawowa, Bienia oraz Mokrej. Są one bardzo typowe dla obszarów stale lub okresowo wilgotnych, dla siedliska grądów podmokłych. W zasięgu gminy gleby glejowe występują wyłącznie pod pastwiskami i łąkami o kompleksach przydatności rolniczej;
- 7) gleby torfowo-mułowe: na terenie gminy znajduje się tylko jeden płat gleb torfowo-mułowych – w pobliżu Wólki Plebańskiej. Są to użytki zielone słabe;
- 8) gleby murszowo-mineralne: spośród wszystkich typów gleb hydrogenicznych, zajmują zdecydowanie największą powierzchnię na obszarze gminy. Występują głównie na terasach Czarnej Koneckiej, najwięcej ich udział odnotowano w pobliżu: Furmanowa, Nadziejowa, Stąporkowa, Czarnej, Odrowąża, Gosania. Stosunkowo często towarzyszą obszarom zmeliorowanym. Są to gleby dość żyzne (dają szczególnie dobre plony warzyw), w większości znajdują się pod łąkami i pastwiskami. Stanowią użytki zielone średnie lub słabe;
- 9) gleby murszowo-torfowe: w granicach gminy występują pod użytkami zielonymi o kompleksach przydatności rolniczej. Zaliczane są do urodzajnych, jednak wymagają stałej dbałości o stosunki wodne i powietrzne. Ich lokalizacja przypada na okolice Stąporkowa, Błazzkowa, Lutej i Wólki Zychowej.

Reasumując, gleby gminy Stąporków pod względem genetycznym posiadają cechy typowe dla środowiska lasów mieszanych Europy Środkowej. Dominują odmiany gleb lekkich dla uprawy (80% powierzchni gminy), jednak ich struktura jakościowa prezentuje się przeważnie niekorzystnie, z niewielką ilością odmian bardzo dobrych i o dobrych (najlepsze grunty orne posiadają 5 kompleks przydatności rolniczej). Powszechne są natomiast grunty orne 7 i 8-go kompleksu przydatności, które nadają się pod zalesienie.

W zasięgu samego obszaru opracowania, poza występującymi w jego południowej i (w niewielkim udziale) północno-wschodniej części terenami zabudowanymi, dominują porośnięte lasami gleby murszowo-mineralne i murszowate, jedynie południowo-wschodni kraniec zajmują gleby brunatne wylugowane i kwaśne.

2.7. ZASOBY LEŚNE

Gmina Stąporków na tle całego województwa wyróżnia się bardzo dużą lesistością na poziomie 61,7% (lasy i grunty leśne zajmują ok. 14 562 ha)². Wskaźnik ten dla woj. Świętokrzyskiego osiąga zdecydowanie niższą wartość – 28,4% (dla porównania – lesistość kraju: 29,5%).

Forma własności	Powierzchnia gruntów leśnych [ha]	Powierzchnia lasów [ha]
ogółem	14 561,62	14 295,32
publiczne ogółem	9 415,54	9 149,24
publiczne Skarbu Państwa	9 362,60	9 096,30
publiczne Skarbu Państwa w	9 209,03	8 942,73

² Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS, stan na 2017 rok.

zarządzie Lasów Państwowych		
publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	-	48,57
publiczne gminne	-	52,94
prywatne	5 146,08	5 146,08

Tab.2. Struktura własnościowa gruntów leśnych i lasów w gminie Stąporków – dane za 2017 r.
(źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS – opracowanie własne)

Tereny leśne zlokalizowane w granicach gminy podzielone są pomiędzy cztery nadleśnictwa. Ich największą częścią zarządza Nadleśnictwo Stąporków, znacznie mniejszy udział posiada Nadleśnictwo Barycz, zaś najmniejsze powierzchnie na terenie gminy zajmują Nadleśnictwa Suchedniów oraz Zagnańsk. Wszystkie ww. jednostki Lasów Państwowych, pod względem administracyjnym podlegają Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu.

W większości drzewostany są pochodzenia sztucznego, wobec czego w składzie gatunkowym dominuje sosna, zaś najmniejszy udział przypada na jodłę czy buka. Naturalne drzewostany jodłowe wstępują na powierzchni ok. 13% i stanowią pozostałość po Puszczy Świętokrzyskiej, bądź są planowanym efektem działań z zakresu gospodarki leśnej. Średni wiek drzewostanu wynosi ok. 60 lat, jednak największy udział w strukturze wiekowej mają las 40-letnie, zajmujące ok. 40% powierzchni leśnej.

Lasy zajmują zdecydowaną większość powierzchni obszaru opracowania, występują głównie w jego północnej i środkowej części. Gatunkiem panującym jest tu sosna, jego wiek w poszczególnych oddziałach i pododdziałach leśnych kształtuje się na poziomie od 60 do 110 lat.

Przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne w przypadku gruntów nie będących własnością Skarbu Państwa wymaga uzyskania zgody marszałka województwa, wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej (na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych /t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 ze zm./).

2.8. ZASOBY NATURALNE

Zgodnie z materiałami udostępnianymi przez Państwowy Instytut Geologiczny na terenie opracowania brak jest udokumentowanych złóż surowców naturalnych, a także obszarów i terenów górniczych.

2.9. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Obszar opracowania w kontekście regionów geobotanicznych znajduje się w zasięgu: C Działu Wyżyn Południowopolskich, C.2. Krainy Wyżyn Środkowomałopolskich, C.2.6. Okręgu Wzgórz Opoczyńsko-Łopuszańskich oraz C.2.6.d. Podokręgu Radoszyckiego, o całkowitej powierzchni równej 796,3 km².

Ogólna charakterystyka roślinności Działu Wyżyn Południowopolskich obejmuje (J.M. Matuszkiewicz): lasy liściaste klasy *Quercio-Fagetea*, głównie związku *Carpinion*, z wyraźnym udziałem związków *Fagion* i *Quercion petraeo-pubes-centis*, oraz kontynentalne lasy szpilkowe klasy *Vaccinio-Piceetea*, przede wszystkim bory i bory mieszane sosnowe ze związku *Dicrano-Pinion*, z pewnym udziałem jodłowych lasów związku *Vaccinio-Piceion* (podzwiązek *Vaccinio-Abietenion*). Wśród typów zbiorowiska potencjalnej roślinności wymienia się tu zbiorowiska I rzędu: higrofilne lasy liściaste, II rzędu: łągi, III rzędu: łągi niżowe – niżowe łągi jesionowo-olszowe (*Fraxino-Alnetum /Circaeo-Alnetum*).

Cały obszar opracowania znajduje się w zasięgu obszarów chronionych na podstawie ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Ich środowisko przyrodnicze – w tym siedlisko o kodzie 3150, które w niewielkim zakresie zlokalizowane jest na analizowanym terenie – w sposób szczegółowy zostało opisane w ramach pkt 2.10. Jednocześnie charakterystyki lasu, który pokrywa większość jego obszaru dokonano w pkt 2.7.

2.10. OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIECIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W zasięgu całego przedmiotowego terenu zlokalizowany jest Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu, natomiast w jego północnej części – obszar Natura 2000 „Dolina Czarnej” (kod. PLH260015). Jednocześnie w odległości ok. 750 m na południowy zachód przebiega korytarz ekologiczny „Częstochowa” (wschód). Nie stwierdzono występowania żadnych innych form ochrony przyrody, w tym dziko występujących roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową.

Obszar Natura 2000 „Dolina Czarnej” (kod. PLH260015)³:

Obszar obejmuje dolinę Czarnej Koneckiej (Malenieckiej) od źródeł do ujścia, z kilkoma dopływami i z przylegającymi do niej kompleksami łąk i stawów, oraz lasami. Jest to największy prawobrzeżny dopływ Pilicy (ok. 85 km). Obszar

³ Na podstawie: Natura 2000 – standardowy formularz danych, źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

źródłiskowy w całości pokryty lasami, z przewagą borów mieszanych i grądów. Tereny w wielu miejscach podmokłe (zarastające śródleśne łąki, torfowiska). Tereny źródłiskowe Czarnej zajmują największe na opisywanym obszarze śródleśne torfowiska. W środkowym odcinku dominują bory sosnowe. Łąki i mokradła zajmują niewielkie powierzchnie (nieдалeko od koryta) w górnym i znacznie większe w środkowym i dolnym biegu rzeki. Rzeka na przeważającej długości zachowała naturalny charakter koryta i doliny (rzeka wyżynna). Czarna zasilana jest głównie wodami opadowymi. Wypływa z dwóch obszarów źródłiskowych. Jeden tworzą niewielkie źródła zasilane płytkimi podskórnymi wodami. Drugi stanowi kompleks śródleśnych torfowisk przejściowych. Źródła zlokalizowane są na obszarze lasów niekłańskich - dawniej części Puszczy Świętokrzyskiej.

Obszar charakteryzuje duża różnorodność siedlisk Natura 2000 (16 typów), jakie zachowały się w warunkach ekstensywnego użytkowania. Dolina Czarnej uzupełnia geograficzną lukę w rozmieszczeniu obszarów chroniących dobrze zachowane zbiorowiska z włosienicznikami, kształtujące się w korycie rzeki (siedlisko 3260). W obszarze występują 3 podtypy lasów łągowych: łągów i zarośli wierzbowych (91E0-1), łągów olszowo-jesionowych (91E0-3) oraz olszyn źródłiskowych (91E0-4). Odcinek źródłowy ma wyraźne cechy wyżynne (występuje m.in. siedlisko mieszanego boru jodłowego - 91P0), natomiast dolna część doliny ma charakter nizinny (występowanie lasów i zarośli wierzbowych). Obszar ma również istotne znaczenie dla zachowania oraz uzupełnienia obszarów chroniących interesujące siedliska nieleśne o acydofilnym charakterze (murawy napiaskowe 2330, murawy bliśniczkowe 6230, wrzosowiska 4030). Źródłowy i górny odcinek doliny Czarnej wyróżnia się dużą liczbą dobrze zachowanych torfowisk przejściowych (7140) oraz łąk trzęślicowych (6410), które są miejscem występowania wielu cennych i chronionych gatunków roślin naczyniowych. W ostoi stwierdzono występowanie 15 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Istotna w skali kraju jest populacja przepłaki aurinii, związanej z łąkami trzęślicowymi i wilgotnymi psiarzami. Rzeka Czarna, w niewielkim stopniu przekształcona przez człowieka, stanowi doskonale zachowane siedlisko dla takich gatunków jak bóbr, wydra czy trzepla zielona, zaś torfowiska i glinianki na terenie ostoi mają znaczenie dla utrzymania zasięgu zalotki większej na terenie województwa. Ponadto w granicach obszaru stwierdzono 10 gatunków bezkręgowców z Czerwonej Listy. Ostoja jest kluczowa dla zachowania w centralnej i południowej Polsce dwóch z tych gatunków - dostojki akwilonaris i modraszka bagniczka.

W zasięgu i/lub sąsiedztwie terenu opracowania występuje siedlisko przyrodnicze o kodzie 3150 i gatunek o kodzie 1337, objęty art. 4 dyrektywy 2009/147/WE oraz wymieniony w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG (tab. 3).

Dnia 29 kwietnia 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Kielcach, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wydali zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015. Poniższa tabela prezentuje zawarte w nim treści odnoszące się do obszaru opracowania:

Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia	Cel działań ochronnych
	Istniejące	Potencjalne		
3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	E03.01 pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych	H01 zanieczyszczenia wód powierzchniowych; K02.03 eutrofizacja (naturalna)	Zagrożenie stanowią odpady pozostawiane/wyrzucane na brzegach, które mogą powodować zanieczyszczenie wód, stanowiska w pobliżu pól mogą być narażone na eutrofizację.	- poprawa siedliska; - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.
1337 Bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>)	X brak zagrożeń i nacisków	F05.04 kłusownictwo	Kłusownictwo może występować jako potencjalne zagrożenie	- utrzymanie obecnego stanu zachowania, - podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Tab.3. Zagrożenia i cele działań ochronnych dla przedmiotów ochrony zlokalizowanych w zasięgu obszaru opracowania. (źródło: Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015, opracowanie własne).

Omawiane opracowanie wśród potencjalnych zagrożeń wymienia eutrofizację, jednak podkreśla, że chodzi o jej naturalne, nie zaś antropogeniczne źródło (tab. 3, K02.03). Eutrofizacja naturalna przebiega bardzo powoli, a wywołują ją głównie zmiany klimatyczne. Dodatkowo ujęty w tab. 3 opis ww. zagrożenia wskazuje, że problem ten może dotyczyć stanowisk w pobliżu pól, natomiast siedlisko o kodzie 3150 obecnie otacza środowisko leśne. Niezależnie od powyższego ocenia się, że w przypadku ewentualnej realizacji zabudowy w zasięgu oraz bezpośrednim sąsiedztwie ww. przedmiotu ochrony, nie można całkowicie wykluczyć zagrożenia również ze strony eutrofizacji antropogenicznej, związanej z gospodarką ludzką, tzn. z nieprawidłowym odprowadzaniem ścieków, składowaniem odpadów, czy wycinaniem lasów. Jest to proces wzbogacania wód w zbiornikach wodnych pierwiastkami biogennymi. Niewłaściwa gospodarka ściekowa oraz związana z

gospodarowaniem odpadami może także przyczynić się do pogłębienia pierwszego z wymienionych w tab. 3 zagrożeń (H01), choć sam plan zadań ochronnych nie wskazuje tego źródła.

Przeciwdziałanie określonym wprost w planie zadań ochronnych zagrożeniom nie posiada bezpośredniego związku z kształtem struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz leży poza kompetencjami planowania przestrzennego. W zakresie potencjalnych dodatkowych źródeł zagrożeń (tj. niewłaściwe odprowadzanie ścieków i gospodarowanie odpadami) należy mieć na uwadze konieczność ich ograniczenia w ramach odpowiednich ustaleń projektowanego mpzp.

Dokument ten wśród działań ochronnych wymienia:

- 1) dla przedmiotu ochrony 3150: usunięcie odpadów (śmieci) wraz z przekazaniem odpowiednim podmiotom;
- 2) dla przedmiotu ochrony 1337: nie wymaga działań ochronnych związanych z ochroną czynną oraz z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania.

Dnia 13 sierpnia 2018 r. zostało wydane Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Czarnej (PLH260015). Celem wyznaczenia ww. obszaru była trwała ochrona siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt innych niż ptaki lub odtworzenie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony ww. gatunków – w stosunku do przedmiotów ochrony. Przedmiotem ochrony na obszarze są określone siedliska przyrodnicze oraz gatunki zwierząt inne niż ptaki (w przypadku przedmiotowego mpzp są to odpowiednio siedlisko o kodzie 3150 i bóbr europejski *Castor fiber* – wymienione w tab. 3.)

Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu:

Charakterystycznymi cechami urozmaiconej, pagórkowatej rzeźby przedmiotowego OChK są szerokie kopulaste pagóry, garby i stoliwa-rozwinięte na wychodniach piaskowców i piaskowcowo-mułowcowo-ilastych skał wieku dolnojurańskiego (lias), a w części wsch. i płd. obszaru, także wieku dolnotriasowego (ret). W dolinach rzek występują holocenijskie namuły i mady, a często także torfowiska. Obszary te stanowią ważny regionalny wododziałowy węzeł hydrograficzny, gdzie biorą początek liczne rzeki zasilane przez często występujące tu źródła, młaki i wysieki. Na podłożu kwaśnych skał krzemionkowych wykształciły się zwarte kompleksy leśne (Lasy Koneckie, Lasy Radoszyckie) oraz mozaikowe krajobrazy leśno-łąkowe i polne. Są to w większości zbiorowiska roślinne prawidłowo wykształcone o charakterze naturalnym, odznaczające się wielogatunkowymi drzewostanami, w których dominują jodła i sosna z domieszką dębu, świerka, buka i graba. W północnej i południowo-wschodniej części OChK przeważają kwaśne i mineralne siedliska borowe, które w zależności od poziomu wód gruntowych porośnięte są przez bory mieszane z jodłą, świeże bory sosnowe, wilgotne bory sosnowe, zbiorowiska mszystego jodłowego i boru bagiennego rozwijające się na terenach płaskich i w zagłębieniach terenu. W południowej części OChK kompleksy leśne, o podobnym składzie fitocenotycznym, są znacznie bardziej rozczłonkowane i tworzą mozaikę ze zbiorowiskami nieleśnymi, zwłaszcza łąkami, torfowiskami wysokimi i wrzosowiskami. Konecko-Łopuszniański OChK jest w skali województwa świętokrzyskiego szczególnie bogaty w faunę. Wysoka jest zarówno liczebność populacji zwierząt łownych (łoś, jelenia, dzika, sarny, cietrzewia), jak również miejsc lęgowych i ostoi ptactwa, w tym rzadkich gatunków, jak bocian czarny, łabędź niemy.

Obszar ten został wyznaczony Uchwałą Nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W granicach gminy Stąporków zajmuje on powierzchnię 19 527 ha. Powyższy akt ustala następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków;
- 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub też sukcesji;
- 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- 4) zachowanie i ew. odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerwy przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne.

Odniesienie do obszaru opracowania mają przede wszystkim elementy zawarte w pkt 1) i 3).

Dokument ten wymienia również obowiązujące w granicach obszaru zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Zakazy te nie dotyczą terenów objętych ustaleniami suikzp oraz mpzp, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody OChK.

2.11. KRAJOBRAZ

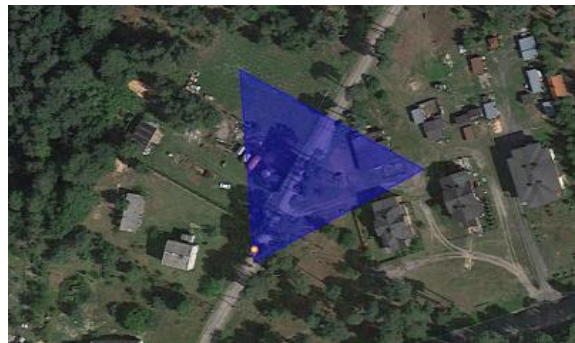
Krajobraz obszaru opracowania w kontekście struktury funkcjonalnej cechuje niewielkie zróżnicowanie. W jego południowej i południowo-wschodniej części występują tereny zabudowane wraz z obsługującym je układem komunikacyjnym, natomiast na pozostałym obszarze dominują lasy, które sukcesywnie wypierane są przez wkraczającą na nie urbanizację.

Dominującą formą zagospodarowania obszarów zainwestowanych jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, jednak występują również tereny związane z rekreacją oraz obiekt usługowy (sklep spożywczo-przemysłowy). Część budynków nie jest obecnie użytkowana (pustostan), zaś niektóre nieruchomości posiadają trudną do określenia funkcję.

Występująca zabudowa posiada od jednej do dwóch kondygnacji oraz płaskie lub spadziste dachy kryte blachą, papą lub materiałem imitującym dachówkę. Ich elewacje wykończono tynkiem lub – w przypadku domków letniskowych - drewnem. Nieruchomości otoczone są siatkami, drewnianymi płotami lub ogrodzeniami z prefabrykatów betonowych.

Krajobraz zainwestowanej części obszaru opracowania w ujęciu ogólnym charakteryzuje brak spójności i uporządkowania oraz niskie walory plastyczne. Jednocześnie porośnięty gęstą tkanką leśną pozostały teren ocenia się na oddziałujący pozytywnie na krajobraz oraz podnoszący jego atrakcyjność.

Poniżej zdjęcia z inwentaryzacji przedstawiające aktualny charakter miejsca.

Fot. 1. Widok z perspektywy drogi przebiegającej wzdłuż wschodniej granicy obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)

Fot. 2. Zabudowa mieszkaniowa na południu obszaru opracowania – dz. nr 17/1 i 17/2 – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)

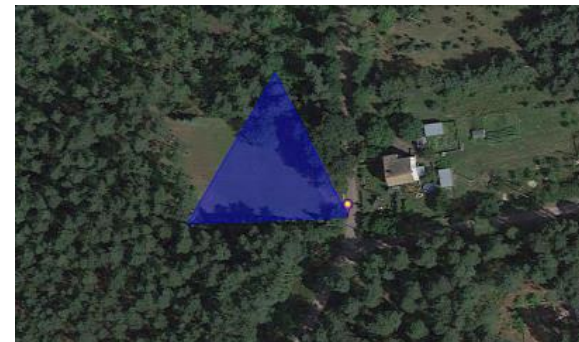
Fot. 3. Widok z perspektywy drogi przebiegającej przy południowej granicy obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)

Fot. 4. Współczesna zabudowa w południowo-zachodniej części obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)

Fot. 5. Widok na niezabudowaną część obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)

Fot. 6. Widok na niezabudowaną część obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)

Fot. 7. Widok na ogrodzone nieruchomości w północno-wschodnim krańcu obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)

2.12. ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze opracowania nie występują żadne zabytki i obiekty o wartościach kulturowych.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. WODY POWIERZCHNIOWE

Podstawowym elementem gospodarowania wodami powierzchniowymi jest jednolita część wód powierzchniowych (JCWP), względem której przeprowadza się badania, na podstawie których możliwe jest podjęcie działań dążących do poprawy stanu wód przed zanieczyszczeniem. Wyróżnia się JCWP naturalne oraz silnie przeobrażone w wyniku działalności człowieka. Dla pierwszej spośród ww. grup ustala się stan ekologiczny, dla drugiej – potencjał ekologiczny.

Badania i oceny stanu wód powierzchniowych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Zgodnie z art. 349 ust. 3 Ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz.2268 z późn.zm.), Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje badania wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych.

Zgodnie z informacją udostępnioną przez WIOŚ w Kielcach od 2004 r. nie przeprowadzono badań dla obejmującej obszar opracowania JCWP (RW20005254419). Jednakże w 2017 r. dokonano pomiarów w sąsiedniej JCWP „Krasna” (RW20006254429) w ppk „Krasna-Stara Wieś”. Ocena została dokonana na podstawie m.in.:

- 1) elementów biologicznych (fitoplankton w klasie 2, makrofity w klasie 1, makrobezkręgowce bentosowe w klasie 2, ichtiofauna w klasie 3), którym przypisano 3 klasę elementów biologicznych;
- 2) elementów hydromorfologicznych, którym na podstawie obserwacji hydromorfologicznych przypisano klasę 1.

Stan ekologiczny oceniono na umiarkowany, zaś chemiczny – poniżej dobrego, ze złym stanem wód.

JCWP występujący na terenie objętym planem (RW20005254419 - Czarna Maleniecka od źródeł do Krasnej bez Krasnej) charakteryzuje zły stan aktualny oraz zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych.

3.2. WODY PODZIEMNE

Badania i oceny stanu wód podziemnych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Zgodnie z art. 349 ust. 8 Ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 z późn.zm.), Państwowa Służba Hydrogeologiczna wykonuje badania i ocenia stan wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. W uzasadnionych przypadkach Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w uzgodnieniu z Państwową Służbą Hydrogeologiczną, przeprowadza uzupełniające badania wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych, przekazując ich wyniki do Państwowej Służby Hydrogeologicznej, za pośrednictwem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Ocenę stanu chemicznego wód podziemnych w punkcie pomiarowym przeprowadza się, ustalając klasę jakości wód podziemnych przez porównanie wartości badanych elementów fizykochemicznych z wartościami granicznymi elementów fizykochemicznych określonymi w załączniku do rozporządzenia z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U.2016, poz.85). Klasy jakości wód podziemnych I, II, III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy IV, V – słaby stan chemiczny. Do wskaźników decydujących o jakości wody zaliczono: wapń, żelazo, mangan, odczyn, wodorowęglany, temperaturę wody, azotany, fosforany, amoniak, potas, nikiel, siarczany i magnez.

Zgodnie z informacją udostępnioną przez WIOŚ w Kielcach, jakość wód podziemnych na terenie gminy Stąporków była badana w 2016 roku w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w miejscowości Niekłań. Wody podziemne zaliczono wówczas do III klasy jakości wód (taki sam wynik dał pomiar z 2012 r.), tj. wody zadowalającej jakości, w których wartości elementów

fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.

Część miasta Stąporków znajduje się w zasięgu sieci kanalizacyjnej. Na terenie ww. jednostki znajduje się również lokalna oczyszczalnia ścieków. Ścieki przemysłowe częściowo oczyszczane są w oczyszczalni, a większość po podczyszczeniu na terenie zakładów zostaje odprowadzona do rzeki. Podstawowe uwarunkowanie wpływające negatywnie na dalszy rozwój sieci kanalizacji sanitarnej w samym Stąporkowie i okolicach stanowi lokalizacja oczyszczalni w centralnej części miasta, tuż przy rzece. Pozwala ona na doprowadzenie ścieków grawitacyjnie z części wschodniej i południowo-wschodniej, zaś pozostałe kwartały zabudowy miejskiej - zarówno istniejącej, jak i projektowanej - będą musiały zostać przyłączone poprzez system kanalizacji tłocznej z wykorzystaniem przepompowni sieciowych, bądź obsługiwane przez nowe oczyszczalnie ścieków.

Według danych GUS, na terenie gminy Stąporków (części wiejskiej) w 2016 r. z sieci wodociągowej korzystało 68,9% ogółu mieszkańców, zaś z kanalizacyjnej – 4,2%. Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do sieci wodociągowej charakteryzuje wskaźnik 8,27% (dane za 2017 r.), co stanowi niekorzystne zjawisko świadczące o tym, że wiele posesji zlokalizowanych jest poza zasięgiem pierwszej z ww. sieci. Budynki nieskanalizowane przeważnie posiadają kanalizacje indywidualne zakończone bezodpływowymi zbiornikami ścieków, indywidualne oczyszczalnie ścieków, bądź też wyposażone są w suche ustępy.

Teren opracowania znajduje się w zasięgu oddziaływania istniejącej sieci wodociągowej. Odprowadzanie ścieków odbywa się natomiast za pośrednictwem rozwiązań indywidualnych, w postaci bezodpływowych zbiorników lub przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gospodarowanie odpadami reguluje natomiast szereg przepisów odrębnych, przez które należy rozumieć: ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r., poz. 992 ze zm.), ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2018 r., poz. 1454), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2017 r., poz. 19), jak również odpowiednie uchwały Rady Miejskiej, w tym Uchwała nr LII/328/2018 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stąporków. Nie ma zatem możliwości ani delegacji ustawowej do wprowadzania ustaleń w tym zakresie do miejscowego planu, który powinien przyjmować ich rozwiązywanie aktami prawnymi wyższego rzędu.

3.3. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Obszar opracowania zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 02.08.2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914) należy do strefy świętokrzyskiej (kod strefy PL2602). Według oceny rocznej jakości powietrza w województwie świętokrzyskim przeprowadzonej w 2018 r. za rok 2017 stwierdzono, że strefa świętokrzyska uzyskała klasę C z powodu przekroczeń ponad dopuszczalną częstość stężeń 24-godzinnych pyłu PM10, przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz przekroczenia poziomu docelowego ozonu. Ze względu na niedotrzymanie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefa ta otrzymała klasę D2

Dla stref ze statusem klasy C, zarząd województwa opracowuje, a sejmik województwa uchwała program ochrony powietrza, mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych i docelowych w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Dla stref, w których przekraczane są poziomy dopuszczalne integralną część programu ochrony powietrza lub jego aktualizacji stanowić ma plan działań krótkoterminowych. Klasa D2 skutkuje natomiast podjęciem długoterminowych działań naprawczych będących celem wojewódzkiego programu ochrony środowiska.

Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla strefy świętokrzyskiej											
SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5	O ₃
A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	C

Tab.4. Wynikowe klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – 2017 r. (źródło: WIOŚ Kielce – opracowanie własne)

Klasyfikacja stref za 2017 rok sporządzona według kryterium ochrony zdrowia nie zmieniła się w porównaniu do roku 2016 w zakresie pyłu zawieszonego PM2,5. W 2017 roku, podobnie jak w ocenie wcześniejszej, do klasy C zaliczono miasto Kielce oraz strefę świętokrzyską z powodu przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu. Dla pyłu PM2,5 wynikiem klasyfikacji za 2017 rok jest klasa C w strefie miasta Kielce oraz klasa A dla strefy świętokrzyskiej, co wskazuje na pogorszenie w strefie miasta Kielce, która w ocenie za 2016 rok otrzymała klasę A. Dla zanieczyszczeń: C₆H₆, NO₂, SO₂, CO oraz Pb, As, Cd, Ni w pyłe zawieszonym PM10, klasy

stref utrzymały się na poziomie A. Tak jak w roku ubiegłym miasto Kielce zaliczono do klas A i D2 pod względem dotrzymania poziomu docelowego i za przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, natomiast strefa świętokrzyska w tym zakresie otrzymała klasy C i D2.

Główne zagrożenie względem jakości powietrza na obszarze opracowania stanowi niska emisja toksycznych substancji z lokalnych kotłowni i pieców węglowych używanych w indywidualnych gospodarstwach domowych. Takie lokalne systemy grzewcze i piece domowe nie posiadają urządzeń ochrony powietrza atmosferycznego. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową wynikającą z sezonu grzewczego. Spala się w nich różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które są źródłem emisji dioksyn, gdyż proces spalania jest niepełny i zachodzi w stosunkowo niskich temperaturach. Zanieczyszczenia z tego rodzaju źródła zawierają znaczne ilości popiołu (ok. 20%), siarki (1-2%) oraz azotu (1%).

Kolejnym czynnikiem, kształtującym jakość powietrza na obszarze opracowania, jest ruch samochodowy odbywający się na drogach publicznych zlokalizowanych zarówno w jego granicach, jak i w bezpośrednim sąsiedztwie, który powoduje zanieczyszczenie tlenkami azotu, tlenkiem węgla, wodorotlenkami i pyłami. Jednocześnie z uwagi na stosunkowo niewielkie natężenie owego ruchu, ocenia się, że ma on znikomy wpływ na jakość powietrza.

3.4. KLIMAT AKUSTYCZNY

Klimat akustyczny został przeanalizowany w kontekście uciążliwości związanych z hałasem. Rozważając to pojęcie na płaszczyźnie środowiskowym oraz źródeł emisji, możemy wyróżnić:

- 1) hałas komunikacyjny – generowany przez ruch lotniczy, kolejowy i drogowy;
- 2) hałas przemysłowy – generowany przez zakłady przemysłowe;
- 3) hałas komunalny – generowany:
 - a) podczas eksploatacji budynków mieszkalnych (węzły ciepłe, kotłownie, windy itd.);
 - b) przez emitory znajdujące się w środowisku zewnętrznym (sklepy, restauracje, sygnały dźwiękowe – alarmowe itd.).

W granicach obszaru opracowania klimat akustyczny kształtują ciągi tras komunikacyjnych biegnące wzdłuż jego południowej i wschodniej granicy (hałas komunikacyjny) oraz dźwięki związane z eksploatacją budynków oraz prowadzoną w nich działalnością (hałas komunalny). Jednocześnie z uwagi na stosunkowo niewielkie natężenie ruchu kołowego przenoszonego przez ww. odcinki dróg oraz fakt niewielkiego stopnia zainwestowania przedmiotowego terenu, jakość klimatu akustycznego ocenia się na prawidłową – brak jest emitorów generujących szczególnie duże uciążliwości w tym zakresie. Należy jednak pamiętać, że w przypadku wkroczenia na niezabudowane dotąd, zalesione tereny, urbanizacji, wymienione powyżej źródła emisji zostaną zwielokrotnione, co może wpłynąć w sposób negatywny na jakość klimatu akustycznego.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 112) określa standardy akustyczne w środowisku dla terenów o różnych funkcjach. Obowiązujące w Polsce kryterium oceny hałasu wprowadzone ww. Rozporządzeniem ustala dopuszczalny poziom hałasu, wyrażony równoważnym poziomem dźwięku A w dB, który zależy zarówno od charakteru terenu jak i od rodzaju źródła hałasu, czy pory dnia.

3.5. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

Przez obszar opracowania – wzdłuż części jego południowej i wschodniej granicy przebiegają napowietrzne sieci elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia, jak również kablowe niskiego napięcia. Dodatkowo, w bliskim sąsiedztwie jego południowo-wschodniego krańca zlokalizowana jest słupowa stacja transformatorowa. Dostępna wiedza traktująca o wpływie systemów elektroenergetycznych na zdrowie człowieka i środowisko określa wpływ napowietrznych linii średniego napięcia jako bez znaczenia. Dla ww. sieci obowiązują strefy techniczne o szerokości 15 m, tj. po 7,5 m w każdą stronę od osi linii.

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. nr 192, poz. 1883 z późn.zm.), pomiary poziomów pól elektromagnetycznych w otoczeniu linii elektroenergetycznych wykonuje się, jeżeli ich napięcie znamionowe jest równe lub wyższe niż 110 kV. Linie średniego napięcia charakteryzują się napięciem od 3 do 60 kV.

Na obszarze opracowania brak jest stacji bazowych telefonii komórkowej. Najbliższa stacja zlokalizowana jest w odległości ok. 2 km na północny-wschód od granicy przedmiotowego terenu.

4. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym obszarze obecnie nie obowiązuje żaden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. W takiej sytuacji realizacja zabudowy odbywa się na zasadach określonych w decyzjach o warunkach zabudowy (dalej: WZ), które zarówno z punktu widzenia planowania przestrzennego, jak i ochrony środowiska, ocenia się na niekorzystne. Jako dokument, którego przedmiot stanowi jednostkowa inwestycja, nie praktykuje (preferowanego w kontekście zagospodarowania przestrzennego gmin) podejścia kompleksowego. Zagospodarowanie terenów na podstawie WZ może skutkować pojawieniem się w przestrzeni funkcji niezgodnych z ustaleniami Studium lub podjęciem działań zmierzających do tymczasowego zagospodarowania w sposób niezgodny z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi oraz polityką przestrzenną gminy.

Zaniechanie realizacji ustaleń projektowanego mpzp nie spowoduje istotnych pozytywnych zmian w środowisku, które mogłyby stanowić uzasadnienie do przyjęcia innych (alternatywnych) rozwiązań, natomiast istnieje możliwość, że nieznacznie spowolni tempo działań inwestycyjnych, m.in. ze względu na wydłużony proces administracyjny związany z wydaniem WZ.

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Analiza wyznaczającej Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu uchwały, o której mowa w pkt 2.10. wykazała, że w zakresie czynnej ochrony ekosystemów należy dążyć m.in. do zachowania i ochrony zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych oraz utrzymania meandrów na wybranych odcinkach cieków, jak również utrzymania ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych. Powyższe elementy uznano za istotne w kontekście terenu objętego przedmiotowym mpzp, ze względu na występowanie siedliska 3150 (szerzej pkt 2.10.) oraz fakt aktualnie dominującej formy zagospodarowania w postaci lasu. Dokument ten wymienia również obowiązujące w granicach obszaru zakazy, które mają za zadanie przeciwdziałanie istniejącym i potencjalnym problemom ochrony środowiska przedmiotowego OChK. Są to:

- 1) zakaz zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Problemy ochrony środowiska obszaru Natura 2000 „Dolina Czarnej” (kod PLH260015) oraz siedlisk, dla których został on ustanowiony, zostały określone w nadmienionym w pkt 2.10. planie zadań ochronnych. Wymieniono tu wyrzucanie na brzegach odpadów, które mogą powodować zanieczyszczenie wód oraz eutrofizację naturalną. Potencjalna realizacja zabudowy w zasięgu oraz bezpośrednim sąsiedztwie ww. przedmiotu ochrony mogłaby skutkować pojawieniem się zagrożenia również ze strony eutrofizacji antropogenicznej, związanej z gospodarką ludzką, tzn. z nieprawidłowym odprowadzaniem ścieków, składowaniem odpadów, czy wycinaniem lasów. Niewłaściwa gospodarka ściekowa oraz związana z gospodarowaniem odpadami może także przyczynić się do pogłębienia problemu zanieczyszczenia wód powierzchniowych, choć sam plan zadań ochronnych nie wskazuje tego źródła (jako jedyne wymienia odpady pozostawiane/wyrzucane na brzegach). Dokładne miejsce bytowania bobra europejskiego (jako kolejnego wykazanego w ww. dokumencie przedmiotu ochrony o kodzie 1337) nie jest znane, jednak z pewnością przypada na bezpośrednie sąsiedztwo rzeki Czarnej, a więc poza obszarem opracowania. Za potencjalne zagrożenie uznano tutaj kłusownictwo.

Wśród pozostałych istniejących problemów ochrony środowiska, dotyczących obszaru planu można wymienić:

- 1) fakt występowania obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (na podstawie „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej – ETAP I – Rzeka Czarna Maleniecka” /MGGP S.A., 2014 r./),
- 2) mogący pojawiać się okresowo problem pogarszających się warunków przewietrzania terenu, zwłaszcza podczas inwersji termicznych, skutkujący kumulacją zanieczyszczeń głównie z lokalnych kotłowni i pojazdów samochodowych (analiza wykazała, że na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie, które w przypadku analizowanego obszaru zatrzymuje ściana lasu, ograniczająca możliwości przewietrzania terenów istniejącej oraz perspektywicznej zabudowy),

3) sukcesywne zwiększanie się spływu powierzchniowego wód, przy jednoczesnym znacznym ograniczeniu infiltracji wgłębnej (skutek powstawania nowej zabudowy i utwardzania terenów).

Na potrzeby obowiązującego Studium sporządzono „Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta i gminy Stąporków” w ich granicach administracyjnych, które stanowiło bazę do ustalenia przyrodniczych i środowiskowych barier oraz kierunków rozwoju dla terenu całej gminy. Wobec powyższego, ustalone w Studium poszczególne przeznaczenia terenów, w tym tereny wolne od zabudowy, wykazują zgodność z uwarunkowaniami przyrodniczymi i zasadami zrównoważonego rozwoju. Powyższe stanowi kolejny argument przemawiający za brakiem szczególnych problemów ochrony środowiska związanych z realizacją przewidzianych w planie funkcji, wykazujących zgodność z kierunkami Studium.

Należy uznać, że zapisy i realizacja projektu przedmiotowego planu nie stworzą problemów dotyczących istniejących obszarów chronionych w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.).

6. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Należy zwrócić szczególną uwagę, aby w projektowanym dokumencie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnione zostały priorytety z zakresu ochrony środowiska, które w sposób bezpośredni wynikają z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym lub samorządowym, porozumień międzynarodowych czy innych dyrektyw Unii Europejskiej.

Spośród wszystkich celów określonych w dokumentach krajowych i programach oraz dyrektywach Unii Europejskiej szczególnie istotne z punktu widzenia realizacji przedmiotowego planu jest zachowanie:

- 1) wymogów ochrony środowiska;
- 2) wymogów ochrony powietrza;
- 3) racjonalnego gospodarowania odpadami;
- 4) wymogów ochrony wód przed zanieczyszczeniem;
- 5) wymogów ochrony zasobów przyrodniczych.

Ustalenia projektu planu zostały sformułowane w sposób uwzględniający w pierwszej kolejności zasadę zrównoważonego rozwoju, która zakłada m.in. ochronę i racjonalne kształtowanie cennych zasobów środowiska przyrodniczego poprzez modelowanie struktur przestrzennych nie naruszających jego walorów oraz umożliwiających aktywną ochronę jego wartości prowadzących do realizacji ekorozwoju. Co więcej, ustalenia zawarte w §7, §13 i §14 oraz wybrane ustalenia szczegółowe projektu planu powinny przyczynić się do osiągnięcia niektórych z wymienionych powyżej celów. Ochrona zasobów przyrodniczych realizowana będzie m.in. poprzez ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz wprowadzenie stref koncentracji powierzchni biologicznie czynnej, przyczyniając się do realizacji celów ochrony przyrody oraz różnorodności biologicznej.

7. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

7.1. PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA

Analiza skutków realizacji projektu planu przyjmuje, że podczas jego sporządzania wzięto pod uwagę wszystkie wymagane prawem aspekty ochrony środowiska. Wszelkie ustalenia zawarte w uchwale oraz na załączniku graficznym nr 1 zostały sformułowane w sposób gwarantujący ograniczenie ich przyszłych-negatywnych skutków do minimum. Lokalizacje nowych inwestycji muszą spełniać wymagania szczegółowych ustaleń planu, dotyczących m.in. wymagań ochrony środowiska. Powyższe zabezpiecza istniejący stan środowiska przed pogorszeniem, bądź powoduje polepszenie jego kondycji.

W celu uzyskania metodologicznej przejrzystości prognozy oddziaływania ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze, dokonano klasyfikacji poszczególnych terenów pod kątem potencjalnego wpływu realizacji wskazanych dla nich ustaleń na stan środowiska przyrodniczego, w tym przede wszystkim obszaru Natura 2000 i OChK. Określono również przewidywany zasięg oddziaływania, jego rodzaj oraz trwałość i odwracalność. Oceny potencjalnego wpływu realizacji ustaleń planu dokonano także w kontekście terenów znajdujących się w jego bezpośrednim sąsiedztwie.

Analiza uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych obszaru opracowania, oparta na ustaleniach projektowanego dokumentu oraz danych charakteryzujących stan środowiska przyrodniczego pozwala przyjąć, że skutki ustaleń planu w kontekście konkretnych przeznaczeń w będą różniły się co do intensywności i zasięgu oddziaływania na środowisko. W trakcie sporządzania prognozy duży nacisk położono na skutki, jakie może wywołać realizacja danej funkcji w przestrzeni (w obrębie poszczególnych komponentów środowiska oraz w środowisku jako całości) w odniesieniu do istniejących uwarunkowań przyrodniczych, w tym istniejących form ochrony przyrody. Wpływ realizacji planu na środowisko, obejmujący

różnego rodzaju skutki przewidywanego zagospodarowania przestrzennego (przedstawione w dalszej części tekstu), jest zatem konsekwencją przyjęcia w nim określonych ustaleń dotyczących zagospodarowania i zabudowy terenów oraz rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływania. W celu ich identyfikacji i oceny przeanalizowane zostały ustalenia projektowanego dokumentu.

W świetle projektu planu, obszar opracowania zostanie przeznaczony pod funkcje, których wpływ na środowisko ocenia się na **pozytywny** oraz **negatywny w stopniu minimalnym**.

Nie stwierdzono, aby któreś z projektowanych przeznaczeń terenów oddziaływało na środowisko w sposób jednoznacznie negatywny w stopniu znaczącym.

7.2. PROGNOZA SKUTKÓW WPŁYWU USTALEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Wprowadzone w północno-zachodniej części obszaru mpzp przeznaczenie ZL – teren lasu będzie oddziaływało na środowisko przyrodnicze obszaru opracowania (w tym na objęte nim siedlisko 3150) w sposób pozytywny. Funkcja ta jest zgodna z obecnym sposobem zagospodarowania i będzie stanowiła naturalny bufor, oddzielający przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 od projektowanych terenów zabudowy. Ze element o korzystnym oddziaływaniu uznaje się również wprowadzenie stref koncentracji powierzchni biologicznie czynnej, w zasięgu których z uwagi na wprowadzone ustalenia, środowisko przyrodnicze pozostanie w obecnej lub bardzo zbliżonej do obecnej formie (las).

Część terenów MN/U i U/MN została wprowadzona na zasadzie usankcjonowania stanu istniejącego w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usługowej, zlokalizowanej głównie wzdłuż południowej i południowo-wschodniej granicy mpzp. Wobec powyższego dla obszarów tych na skutek realizacji planu nie dojdzie do żadnych negatywnych zmian w środowisku przyrodniczym (za pozytywne można natomiast uznać dążenie do realizacji odprowadzania ścieków do sieci kanalizacyjnej). Jednocześnie pozostałe nieruchomości w zasięgu ww. przeznaczeń będą stanowić naturalną kontynuację i uzupełnienie istniejącego zagospodarowania, występującego w granicach samego mpzp oraz w jego sąsiedztwie. Wprowadzenie nowej zabudowy z pewnością w znacznym stopniu wpłynie m.in. na przekształcenie występującego tam naturalnego krajobrazu, poprzez wprowadzenie zurbanizowanych form na części terenów leśnych, ograniczenie zasięgu obszaru żerowania i bytowania leśnych dzikich zwierząt, zwiększenie ilości produkowanych ścieków, czy udziału powierzchni uszczelnionych. Należy mieć jednak na uwadze, że powyższe zostanie zbilansowane pozytywnymi skutkami w postaci realizacji stref koncentracji powierzchni biologicznie czynnych o pozytywnych skutkach dla środowiska przyrodniczego oraz uporządkowania zainwestowanej obecnie przestrzeni, która w dużej mierze posiada chaotyczny charakter i – co za tym idzie – poprawy walorów krajobrazowych oraz jakości życia użytkowników. Drogi 1.KDD oraz 2.KDW wynikają ze stanu faktycznego, jednak będą wymagały dostosowania do ustalonych w projekcie parametrów technicznych, co w efekcie może skutkować nieznacznym zwiększeniem się natężenia ruchu, a co za tym idzie – negatywnego oddziaływania, choć należy podkreślić, że jego zasięg nie ulegnie znacznemu powiększeniu w stosunku do stanu obecnego. Jednocześnie jako pozytywny efekt modernizacji ww. dróg należy wymienić poprawę gospodarowania wód opadowych i roztopowych. Projektowana 1.KDW będzie obsługiwała jedynie zlokalizowane wzdłuż niej nieruchomości (w granicach mpzp), zatem również w tym przypadku prognozuje się niewielkie natężenie ruchu, a co za tym idzie – brak pojawienia się znacząco niekorzystnych źródeł uciążliwości, choć realizacja tej inwestycji zostanie poprzedzona wycinką występujących tam drzew, zebraniem wierzchniej warstwy gleby oraz tymczasowymi uciążliwościami związanymi z etapem realizacji (hałas, pył itd.). Należy pamiętać, że obszar opracowania znajduje się w części gminy, która od dawna poddawana była procesom urbanizacyjnym, polegającym na zabudowywaniu oraz wprowadzaniu innych form zagospodarowania, co w dużej mierze wyparło jej niegdyś naturalny charakter. Nadanie przedmiotowemu terenowi zurbanizowanej formy zostało przesądzone już na etapie sporządzenia Studium. W zasięgu planu wyróżnia się dwie obszarowe formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody – Obszar Chronionego Krajobrazu oraz Obszar Natura 2000, dla których oceny wpływu ustaleń planu dokonano w dalszej części prognozy.

„Oddziaływanie negatywne w stopniu minimalnym” wynikające z realizacji ustaleń ww. planu na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób:

- 1) pod względem charakteru – jako neutralne,
- 2) pod względem intensywności przekształceń – jako umiarkowane,
- 3) pod względem bezpośredniości oddziaływania – jako bezpośrednio i pośrednie,
- 4) pod względem okresu trwania oddziaływania – jako krótko-, średnio- i długoterminowe,
- 5) pod względem częstotliwości oddziaływania – jako tymczasowe i stałe,
- 6) pod względem zasięgu przestrzennego – jako lokalne,
- 7) pod względem trwałości oddziaływania – jako nieodwracalne i częściowo odwracalne.

W tym miejscu warto wspomnieć, że wzdłuż południowej granicy występuje powiatowa droga publiczna (poza obszarem mpzp). Jest ona głównym źródłem uciążliwości związanej z hałasem będącym skutkiem ruchu kołowego pojazdów silnikowych oraz emisją spalin o szkodliwym wpływie na zdrowie organizmów żywych (największe stężenia: tlenek węgla, węglowodory HC, tlenek azotu, tlenek siarki, ołów i jego związki, sadza, dym, popiół itd.). Niektóre substancje nie zagrażają w sposób bezpośredni zdrowiu organizmów żywych, jednak są szkodliwe dla środowiska i sprzyjają m.in. powstawaniu zjawiska cieplarnianego w atmosferze.

8. ANALIZA I OCENA WPLYWU NA CELE, PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000 ORAZ POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA WE WZAJEMNYM POWIĄZANIU

8.1. WPLYW NA CELE, PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000

Jak nadmieniono w pkt 2.10., w granicach opracowania występuje obszar Natura 2000 „Dolina Czarnej” (kod PLH260015).

„NATURA 2000”, nazywana również „Europejską Siecią Ekologiczną”, stanowi instrument rozwoju zrównoważonego w postaci systemu obszarów chronionych, których celem jest zapewnienie trwałej egzystencji florze i faunie Starego Kontynentu, zachowanie cennych i tym zagrożonych siedlisk przyrodniczych oraz integrację ochrony przyrody z działalnością człowieka. Należy pamiętać, że obszar Natura 2000 jest specyficzną formą ochrony przyrody, w której ochroną objęte są nie tyle całe tereny, co określone siedliska przyrodnicze, siedliska określonych gatunków i same gatunki. Zatem właściwy stan ochrony i integralność obszaru odnoszą się wyłącznie do siedlisk i gatunków, dla ochrony których obszar ten został wyznaczony. Integralność oznacza dobrą kondycję siedlisk i gatunków oraz ich dużą odporność i zdolności regeneracyjne, a także zachowanie tych struktur i procesów ekologicznych, które tę dobrą kondycję warunkują. Niski stopień defragmentacji obszaru to tylko jeden z przykładów takich struktur, choć często błędnie identyfikowany jest jednoznacznie z pojęciem integralności.

Plan zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 wśród przedmiotów ochrony wymienia starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* (kod 3150), które z obszarem opracowania pokrywają jedynie w bardzo niewielkim zakresie, przez co należy je rozpatrywać przede wszystkim w kontekście jego bezpośredniego sąsiedztwa. Wśród zagrożeń wymieniono tu wyrzucanie na brzegach odpadów, które mogą powodować zanieczyszczenie wód, jednak przeciwdziałanie owemu zjawisku nie posiada bezpośredniego związku z kształtem struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz leży poza kompetencjami planowania przestrzennego. Za kolejne zagrożenie uznano eutrofizację naturalną, będącą konsekwencją głównie zmian klimatycznych. Ocenia się, że realizacja planu nie przyczyni się w stopniu znaczącym do negatywnych zmian w klimacie (pkt 8.7.), przez co nie przełoży się bezpośrednio na pogłębienie problemu naturalnej eutrofizacji. Jak już nadmieniono w pkt 2.10., potencjalna realizacja zabudowy w zasięgu oraz bezpośrednim sąsiedztwie ww. przedmiotu ochrony mogłaby skutkować pojawieniem się zagrożenia również ze strony eutrofizacji antropogenicznej, związanej z gospodarką ludzką, tzn. z nieprawidłowym odprowadzaniem ścieków, składowaniem odpadów, czy wycinaniem lasów. Jednakże projekt planu na terenie siedliska oraz w jego otoczeniu wprowadza przeznaczenie zgodne z obecnym zagospodarowaniem, tj. ZL – teren lasu. Dodatkowo część sąsiadującego z nim bezpośrednio od południa obszaru mieszkaniowego obejmuje strefa pbc, dla której obowiązuje: zakaz lokalizowania budynków i zmiany stosunków wodnych oraz nakaz zachowania naturalnego ukształtowania terenu, naturalnie występującej zieleni oraz prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z przepisami odrębnymi. Powyższe elementy stanowiąc będą korzystne sąsiedztwo dla siedliska 3150 oraz bufor, oddzielający je od przestrzeni zurbanizowanej, będącej potencjalnym źródłem różnego rodzaju antropopresji. Niewłaściwa gospodarka ściekowa oraz związana z gospodarowaniem odpadami może także przyczynić się do pogłębienia problemu zanieczyszczenia wód powierzchniowych, choć sam plan zadań ochronnych nie wskazuje tego źródła (jako jedyne wymienia odpady pozostawiane/wyrzucane na brzegach). Projekt miejscowego planu wprowadza odpowiednie ustalenia w tym zakresie, tj. odprowadzanie ścieków bytowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków, jako rozwiązanie tymczasowe do czasu budowy zbiorczej kanalizacji sanitarnej oraz zakazuje odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych oraz do ziemi. Wprawdzie stosowanie tzw. „szamb” z punktu widzenia ochrony środowiska nie jest całkowicie korzystne, gdyż pojawia się obawa nie dotrzymania nakazu ich szczelności, jednak respektowanie tego leży poza kompetencjami planowania przestrzennego. Co więcej, z uwagi na niewielki zasięg przestrzenny planu oraz ustaloną tymczasowość ww. rozwiązania, nie stwierdza się aby realizacja planu przyczyniła się do zanieczyszczenia wód siedliska 3150. W zakresie gospodarowania odpadami przedmiotowe opracowanie powołuje się na przepisy odrębne, przez które należy rozumieć: ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r., poz. 992 ze zm.), ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2018 r., poz. 1454),

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2017 r., poz. 19), jak również odpowiednie uchwały Rady Miejskiej, w tym Uchwała nr LII/328/2018 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stąporków. Nie ma zatem potrzeby ani delegacji ustawowej do regulowania tego zagadnienia ustaleniami mpzp, które zakładają ich rozwiązywanie aktami prawnymi wyższego rzędu.

Dokładne miejsce bytowania bobra europejskiego (jako kolejnego wykazanego w ww. dokumencie przedmiotu ochrony o kodzie 1337) nie jest znane, jednak z pewnością przypada na bezpośrednie sąsiedztwo rzeki Czarnej, a więc poza obszarem opracowania. Za potencjalne zagrożenie uznano tutaj kłusownictwo, które również nie zależy od kształtu struktury funkcjonalno-przestrzennej samego obszaru opracowania, przez co nie wiążą się z nim żadne szczególne predyspozycje.

Każda inwestycja planowana na obszarach Natura 2000 – nawet ta, która pozyskuje energię ze źródeł odnawialnych – musi być co najwyżej neutralna dla chronionego obszaru lub należy wykazać, że korzyści z jej zrealizowania będą większe niż ewentualne szkody poczynione na danym terenie. Analizowany projekt planu dopuszcza zaopatrzenie w energię elektryczną m.in. ze źródeł odnawialnych, jednak wyłącznie w formie mikroinstalacji, wykorzystujących energię promieniowania słonecznego lub aerothermalną (są to odpowiednio panele słoneczne i powietrzne pompy ciepła o mocy znamionowej do 50 kW). W związku z powyższym, wykluczone zostały wszystkie inne instalacje, takie jak m.in. gruntowe pompy ciepła, urządzenia wykorzystujące energię wiatru, wody itd. Montaż mikroinstalacji wykorzystujących energię promieniowania słonecznego lub aerothermalną nie wymaga podjęcia żadnych formalności, co wynika z faktu, że pozostają one neutralne dla szeroko rozumianego środowiska przyrodniczego, w tym obszaru Natura 2000.

Podsumowując, realizacja ustaleń przedmiotowego planu nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Czarnej” (tj. siedliska 3150 i 1337), w tym nie spowoduje pogorszenia ich stanu, nie wpłynie negatywnie na gatunki dla których został on wyznaczony, jak również nie pogorszy integralności Obszaru lub jego powiązań z innymi obszarami.

Należy podkreślić, że na potrzeby obowiązującego Studium sporządzono opracowanie ekofizjograficzne, które stanowiło bazę do ustalenia przyrodniczych i środowiskowych barier oraz kierunków rozwoju dla terenu całej gminy i miasta. Wobec powyższego, ustalone w Studium poszczególne przeznaczenia terenów, w tym tereny wolne od zabudowy, wykazują zgodność z uwarunkowaniami przyrodniczymi i zasadami zrównoważonego rozwoju.

8.2. WPLYW NA GLEBY I POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Ustalenia planu częściowo wynikają z istniejącego zagospodarowania, zatem dla terenów obecnie zabudowanych nie przewiduje się wpływu na gleby i powierzchnię ziemi. Dla pozostałych obszarów, funkcjonujących obecnie przeważnie w formie zieleni leśnej, w przypadku prowadzenia prac budowlanych, dążących do wzniesienia nowego obiektu lub realizacji innego typu zagospodarowania zostanie usunięta wierzchnia warstwa gleby, co wpłynie na zmianę topografii terenu (dotyczy terenów poza strefami koncentracji powierzchni biologicznie czynnej). Jakość gleb nie powinna ulec pogorszeniu, gdyż zapisy analizowanego planu dążą do wyegzekwowania prawidłowego sposobu odprowadzania ścieków (tj. z dopuszczeniem odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, jedynie jako rozwiązanie tymczasowe, do czasu budowy kanalizacji oraz z zakazem odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych oraz do ziemi). Jednakże należy podkreślić, że na etapie opracowania niniejszej prognozy nie ma możliwości określenia realnego terminu wykonania ww. inwestycji, co więcej skuteczność ww. zapisów w dużej mierze zależy od, będących poza kompetencjami planu, systemów edukacji, kontroli i monitoringu. Wobec powyższego, pojawienie się nowej zabudowy MN/U tymczasowo może wpłynąć w sposób negatywny na gleby.

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń planu w sposób znaczący wpłynęła na gleby oraz powierzchnię ziemi. Wszelkie opisane powyżej negatywne oddziaływania cechuje niewielkie natężenie i lokalny zasięg, a odpowiednie zapisy analizowanego dokumentu (m.in. wskaźnik intensywności zabudowy, maksymalna powierzchnia zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, strefy koncentracji powierzchni biologicznie czynnej oraz ustalenia z zakresu infrastruktury technicznej), dążą do zachowania optymalnego stanu środowiska glebowego, eliminując nadmierne ingerencje w topografię terenu oraz jakość gleb. Należy mieć jednak na uwadze, że dopuszczony w uchwale tymczasowy sposób odprowadzania ścieków do bezodpływowych zbiorników, w przypadku niedotrzymania warunku ich szczelności, może skutkować negatywnym wpływem na gleby, jednak źródło ww. zanieczyszczenia zostanie wyeliminowane po realizacji sieci kanalizacyjnej. Jednocześnie obecnie coraz bardziej popularne stają się, bardziej korzystne z punktu widzenia ochrony środowiska, rozwiązanie w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków.

8.3. WPLYW NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Wprowadzenie nowej zabudowy oraz innych form zagospodarowania będzie skutkowało zwiększeniem powierzchni uszczelnionych i - co za tym idzie - ograniczeniem możliwości zasilania wód gruntowych. Spływające z terenów utwardzonych zanieczyszczone wody opadowe, przed odprowadzeniem do odbiornika powinny zostać poddane podczyszczeniu. Funkcjonowanie zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi usługami wiąże się z wytwarzaniem ścieków bytowych, jednak ustalenia planu nakazują odprowadzanie ich do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków do czasu budowy kanalizacji (rozwiązanie tymczasowe). Należy mieć jednak na uwadze, że w przypadku niedotrzymania ww. warunku szczelności, rozwiązanie to może skutkować nieznacznym negatywnym wpływem na wody podziemne, jednak źródło ww. zanieczyszczenia zostanie wyeliminowane po realizacji sieci kanalizacyjnej. Jednocześnie obecnie coraz bardziej popularne stają się, bardziej korzystne z punktu widzenia ochrony środowiska, rozwiązanie w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków. W strefach koncentracji powierzchni biologicznie czynnej obowiązuje zakaz lokalizowania budynków, zatem w ich zasięgu nie powstaną nowe źródła potencjalnych zanieczyszczeń w postaci ścieków bytowych. Jednocześnie mppz ustala dla nich zakaz zmiany stosunków wodnych. Ustalenia planu w zakresie gospodarowania odpadami powołują się na przepisy odrębne, przez które należy rozumieć przede wszystkim: ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r., poz. 992 ze zm.), ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2018 r., poz. 1454), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2017 r., poz. 19), jak również odpowiednie uchwały Rady Miejskiej, w tym Uchwała nr LIII/328/2018 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Stąporków. Nie ma zatem możliwości ani delegacji ustawowej do wprowadzania ustaleń w tym zakresie do miejscowego planu, który powinien przyjmować ich rozwiązywanie aktami prawnymi wyższego rzędu. Jednocześnie uznaje się, że akty te w sposób odpowiedni uwzględniają wymagania środowiska przyrodniczego, przez co gospodarowanie odpadami we wskazany w nich sposób nie powinno przyczynić się do znacząco negatywnego wpływu na jakikolwiek komponent środowiska, w tym na obszary Natura 2000.

Analiza wpływu ustaleń planu na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 o kodzie 3150 została dokonana w ramach pkt 8.1.

Ocenia się, że ustalenia planu pozwolą na stworzenie warunków nie zagrażających w sposób znaczący jakości zarówno wód powierzchniowych, jak i podziemnych.

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń planu w sposób znaczący wpłynęła na wody powierzchniowe i podziemne, w tym na pobliski Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych „Kościelne”, jak również obszar siedliskowy 3150, JCWP i JCWPd oraz przyczyniła się do zwiększenia ryzyka nieosiągnięcia przez nie celów środowiskowych.

8.4. WPLYW NA POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Przewiduje się, że potencjalny wpływ na powietrze atmosferyczne w przypadku powstawania nowej zabudowy bądź realizacji innych form zagospodarowania, będzie związany z emisją szkodliwych substancji podczas prowadzenia robót budowlanych (uciążliwość tymczasowa, która ustanie po zakończeniu prac). W kontekście użytkowania zabudowy oraz prowadzenia przewidzianej na danym terenie działalności, dodatkowo należy wymienić uciążliwości związane z ogrzewaniem budynków mieszkalnych jednorodzinnych – w niesprzyjających warunkach atmosferycznych możliwe jest okresowe przekroczenie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym i w trakcie warunków inwersyjnych, zwłaszcza, że naturalną „obudowę” dla istniejących i przyszłych terenów mieszkaniowych od strony zachodniej stanowi las, który może ograniczyć możliwości przewietrzania (jak wykazała analiza, w gminie Stąporków dominują wiatry zachodnie). Lokalne kotłownie na gaz, węgiel czy koks dodatkowo emitują duże ilości dwutlenku węgla, wpływającego na globalne zmiany klimatyczne, jednak obowiązujące obecnie przepisy, w tym „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stąporków”, dążą do eliminacji nadużyć w tym zakresie. Systemy obsługi grzewczej budynków mieszkaniowych jednorodzinnych pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu „niskiej emisji” wymaga podjęcia działań, które wykraczają poza ramy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zatem w przypadku powstania nowej zabudowy w zasięgu MN/U, jakość powietrza ulegnie pogorszeniu (o ile nie zostaną do tego czasu wprowadzone rozwiązania takie jak np. ogrzewanie z sieci ciepłowniczej).

Oddzielny problem dotyczy emisji spalin, związanych ruchem komunikacyjnym przenoszonym głównie przez drogi publiczne. Największe stężenia dotyczyć będą tlenu węgla, węglowodorów HC, tlenu azotu, tlenu siarki, ołowiu i jego związków, sadzy, dymu, popiołu itd. Niektóre substancje nie zagrażają w sposób bezpośredni zdrowiu organizmów żywych, jednak są szkodliwe dla środowiska i sprzyjają m.in. powstawaniu zjawiska cieplarnianego w atmosferze.

W granicach obszaru objętego planem ustalono zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł energii cieplnej. Dopuszczono również wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii w formie mikroinstalacji (tj. o mocy znamionowej do 50 kW) wykorzystujących energię aerotermalną (powietrzne pompy ciepła) lub promieniowania słonecznego (panele fotowoltaiczne). Potencjalny negatywny wpływ na powietrze atmosferyczne częściowo zostanie zredukowany poprzez ustalenia dla stref koncentracji powierzchni biologicznie czynnej, realizację zieleni urządzonej, ustalonej jako uzupełniający sposób zagospodarowania każdego z przeznaczeń, czy też minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej.

Ocenia się, że realizując założenia przedmiotowego planu, dążące do minimalizacji negatywnych skutków jego ustaleń względem środowiska przyrodniczego, w tym powietrza, nie ulegnie ono znacznemu pogorszeniu.

8.5. WPLYW NA KLIMAT AKUSTYCZNY

Potencjalnym źródłem hałasu dla obszaru objętego planem jest ruch komunikacyjny. Za jego nośnik należy uznać przede wszystkim istniejące drogi publiczne, jednak ze względu na niewielkie natężenie ruchu kołowego, owe oddziaływanie uznaje się za nieznaczne, choć po przeprowadzeniu ich modernizacji może ono nieznacznie wzrosnąć. Na etapie realizacji nowej zabudowy lub innych form zagospodarowania, emisja hałasu może wiązać się z prowadzeniem robót budowlanych, jednak będzie ona miała charakter chwilowy. Naturalną konsekwencją funkcjonowania terenów zurbanizowanych jest hałas wynikający z obecności człowieka w sposób bezpośredni (rozmowy, śmiech, krzyki), jak również pośredni, tj. generowany przez m.in. wspomniany już wyżej ruch komunikacyjny, prowadzenie działalności, eksploatację budynków (np. klimatyzatory, napowietrzne pompy ciepła), jednak jest to emisja mało szkodliwa i typowa dla tego typu obszarów.

Projekt planu w zakresie ochrony przed hałasem ustala dopuszczalny jego poziom zgodny z przepisami odrębnymi, na terenach MN/U i U/MN jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych, co ma na celu eliminację nadużyć w tym zakresie.

Dla analizowanego terenu nie przewiduje się szczególnego wzrostu poziomu zanieczyszczenia hałasem.

8.6. WPLYW NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, ŚWIAT ROŚLIN, ZWIERZĄT I GRZYBÓW

W granicach obszaru opracowania oraz jego bezpośrednim sąsiedztwie wyróżnia się następujące formy ochrony przyrody: obszar Natura 2000 „Dolina Czarnej” (analiza wpływu: pkt 8.1.) oraz Konecko-Łopuszniański OChK. Nie stwierdzono występowania żadnych innych form ochrony przyrody, w tym dziko występujących roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, zatem założenia projektu nie spowodują naruszeń zakazów, o których mowa w art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody, przez co nie stwierdzono konieczności ich analizy w kontekście wpływu planowanego zagospodarowania.

Analiza uchwały wyznaczającej Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu wykazała, że w zakresie czynnej ochrony ekosystemów należy dążyć m.in. do zachowania i ochrony zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych oraz utrzymania meandrów na wybranych odcinkach cieków, jak również utrzymania ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych. Powyższe elementy uznano za istotne w kontekście terenu objętego przedmiotowym mpzp, ze względu na występowanie siedliska 3150 (szerzej pkt 2.10.) oraz fakt aktualnie dominującej formy zagospodarowania w postaci lasu. Realizacja planu przyczyni się do wycięcia części istniejącego lasu, jednak z uwagi na stosunkowo niewielką powierzchnię terenu koniecznej wycinki oraz fakt, że graniczy on bezpośrednio z terenami zurbanizowanymi ocenia się, że nie zagrazi to trwałości oraz ciągłości ekosystemów leśnych. Dodatkowo znaczna część jego ekologicznych funkcji będzie realizowana w ramach ustalonych w planie powierzchni biologicznie czynnych, w tym przede wszystkim stref koncentracji powierzchni biologicznie czynnej (dalej: strefa pbc), w zasięgu których obowiązuje: zakaz lokalizowania budynków i zmiany stosunków wodnych oraz nakaz zachowania naturalnego ukształtowania terenu, naturalnie występującej zieleni oraz prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z przepisami odrębnymi. Projektowany dokument dąży do zachowania siedliska 3150 poprzez jego uwzględnienie oraz wprowadzenie w jego zasięgu i otoczeniu ZL – terenu zieleni leśnej i strefy pbc, stanowiących bufor od powstającej w przyszłości zabudowy. Wobec powyższego ustalenia planu wpisują się w działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów, określone w uchwale Nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Wprawdzie podczas sporządzania obowiązującego Studium, ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody OChK (teren w całości został przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinna), jednak zostało ono uchwalone w 2011 r., zatem przed uchwałą Nr XXXV/616/13 z dnia 23 września 2013 r. dotyczącą wyznaczenia przedmiotowego OChK. Wobec powyższego ustalone w niej zakazy (tj. 4 zakazy wymienione w pkt 2.10.) należałoby uznać za obowiązujące i konieczne do przeanalizowania, choć ocenia się, że niezależnie od powyższego podczas realizacji ww. Studium dokonano właściwej oceny zagrożeń ze strony wprowadzanych form zagospodarowania względem środowiska przyrodniczego (w tym analizowanego OChK), uzgodnionej dodatkowo z odpowiednimi do tego instytucjami i organami, zatem bezpośrednie przełożenie jego ustaleń do zapisów projektowanego mpzp nie powinno łamać

zakazów, o których mowa w ww. uchwale ustanawiającej OChK. Wkroczenie na teren funkcjonujący dotąd w formie lasu zabudowy i innych antropogenicznych form zagospodarowania potencjalnie może spowodować wyparcie z niego dziko żyjących zwierząt oraz zniszczenie ich schronień, czy miejsc rozrodu. Jednakże ocenia się, że występowanie ww. elementów w zasięgu przedmiotowego mpzp jest stosunkowo mało prawdopodobne, ponieważ sąsiadują one bezpośrednio z terenami zurbanizowanymi, stanowiącymi mało atrakcyjne miejsce do realizowania przez zwierzęta powyższych aktywności, co potwierdzają dostępne źródła informacji. Skutkiem realizacji nowej zabudowy może być zmiana stosunków wodnych, choć uznaje się, że w kontekście przedmiotowego mpzp, który ustala bardzo niewielki zasięg nowych terenów MN/U, nie dojdzie do znaczących zmian w tym zakresie. Dodatkowo jednym z ustaleń dla wyznaczonych stref pbc jest zakaz zmiany stosunków wodnych. Występujące w bardzo niewielkim udziale w granicach analizowanego planu siedlisko 3150 zostanie zachowane i „otoczone” przeznaczeniem ZL – teren lasu, stanowiącym naturalny bufor w stosunku do terenów mieszkaniowych. Wobec powyższego ocenia się, że na skutek realizacji przedmiotowego miejscowego planu nie dojdzie do naruszenia zakazów o których mowa w uchwale Nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

W granicach obszaru opracowania w dużym udziale występują zadrzewienia leśne z gatunkiem dominującym w postaci sosny o średnim wieku od 60 do 110 lat, jednak ich jakości nie ocenia się jako szczególnie wysokiej, wobec czego nie wymagają bezwzględnego zachowania w całości. Wprowadzenie zabudowy z pewnością znacznie wpłynie na: usunięcie części roślinności, zmniejszenie zasięgu żerowania i bytowania dzikich zwierząt (głównie typowych gatunków leśnych), prawdopodobnie wpływając także na zmianę trasy ich przemieszczania się (a co za tym idzie – zubożenie bioróżnorodności). Proces ten wiąże się również z czasową emisją szkodliwych substancji do atmosfery, a tym samym oddziaływaniem na zwierzęta, na które w sposób negatywny wpłynie również ingerencja w wierzchnią warstwę gleby. Tereny zieleni towarzyszącej zabudowie (prywatne ogrody) prawdopodobnie zostaną ukształtowane głównie w oparciu o gatunki roślin ozdobnych i odpornych na warunki lokalne, co będzie miało negatywny wpływ na różnorodność biologiczną obszaru, tym bardziej, że wykorzystane zostaną również gatunki obce, często inwazyjne, stanowiące zagrożenie dla rodzimej flory, wpływające jednak pozytywnie na walory wizualne krajobrazu lokalnego.

Jednakże raz jeszcze należy podkreślić, że przedmiotowa część gminy Stąporków w dużej mierze została już poddana działaniom człowieka, skutkującym trwałym przekształceniem naturalnego krajobrazu i jego elementów, zatem nie sposób mówić o agresywnym wkroczeniu urbanizacji na tereny nietknięte dotąd ręką człowieka. Znaczny udział w ramach projektowanych przeznaczeń MN/U mają strefy koncentracji powierzchni biologicznie czynnej, w zasięgu których nie dojdzie do zubożenia różnorodności biologicznej oraz silnej ingerencji w świat roślin, zwierząt i grzybów, gdyż ustalono dla nich: zakaz lokalizowania budynków i zmiany stosunków wodnych oraz nakaz zachowania naturalnego ukształtowania terenu, naturalnie występującej zieleni oraz prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z przepisami odrębnymi. Wobec powyższego będą one funkcjonowały analogicznie, jak wydzielony liniami rozgraniczającymi ZL – teren lasu.

Niewielki zasięg przestrzennych zmian będących skutkiem realizacji mpzp oraz jego funkcjonalny kontekst pozwalają wnioskować, iż nie wpłynie on znacząco na zachwanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych. Co więcej, na potrzeby obowiązującego Studium sporządzono opracowanie ekofizjograficzne, które stanowiło bazę do ustalenia przyrodniczych i środowiskowych barier oraz kierunków rozwoju dla terenu całej gminy i miasta. Wobec powyższego, ustalone w Studium poszczególne przeznaczenia terenów, w tym tereny wolne od zabudowy, wykazują zgodność z uwarunkowaniami przyrodniczymi i zasadami zrównoważonego rozwoju.

W ustaleniach szczegółowych projektu planu wprowadzono zapisy dotyczące procentowego udziału powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej [dalej: pbc]. Podstawowa, minimalna wartość wynosi 50%, przy czym w wyznaczonych na rysunku planu strefach koncentracji powierzchni biologicznie czynnej uszczegółowiono dla poszczególnych terenów, że minimalna wartość pbc powinna wynosić od 35% do 80% wartości podstawowej, tj. 50%. Dla przykładu, na działce o powierzchni 1000 m² z wyznaczoną strefą koncentracji powierzchni biologicznie czynnej wartość pbc musi wynosić nie mniej niż 500 m², przy czym w strefie koncentracji należy zapewnić odpowiednio minimum 50%, 70% lub 80% z 500 m², tj. analogicznie 250 m², 350 m² lub 400 m². Pozostała część terenu biologicznie czynnego może zostać ukształtowana w dowolnym miejscu działki.

Dla obszaru planu przewiduje się umiarkowany wpływ na różnorodność biologiczną oraz rośliny, zwierzęta i grzyby, który powinien zostać zrekompensowany m.in. ww. zapisami analizowanego opracowania.

8.7. WPLYW NA KLIMAT LOKALNY

Zainwestowanie powierzchni planu poprzez wprowadzenie nowej zabudowy może w nieznaczny sposób wpłynąć na modyfikację lokalnego klimatu, szczególnie w odniesieniu do zaburzeń pola wiatru, ograniczenia przewietrzania i podwyższenia średniej temperatury powietrza. Przy planowanej intensywności zabudowy oraz usunięciu części zieleni

leśnej, okresowo może dojść do nasilenia zjawisk charakterystycznych dla miejskiej wyspy ciepła (przesuszenie powietrza, spadek ilości tlenu).

Nie prognozuje się znaczących zmian klimatu lokalnego, zwłaszcza przy uwzględnieniu stosunkowo niewielkiej powierzchni obszaru planu oraz jego silnie zurbanizowanego sąsiedztwa.

8.8. WPLYW NA KRAJOBRAZ, ZABYTKI I ZASOBY NATURALNE

Wprowadzenie nowej zabudowy z pewnością wpłynie w sposób znaczący na przekształcenie częściowo nadal naturalnego krajobrazu w kierunku krajobrazu zurbanizowanego, występującego obecnie w południowej i południowo-wschodniej części mpzp oraz w jego bliskim sąsiedztwie. Powyższe zostanie jednak zbilansowane pozytywnymi skutkami w postaci uporządkowania przestrzeni i – co za tym idzie – poprawy walorów krajobrazowych oraz jakości życia użytkowników. Ustalenia planu dotyczące m.in. maksymalnej wysokości zabudowy, rodzaju, pokrycia i kolorystyki dachów, estetyki elewacji, czy przebiegu nieprzekraczalnej linii zabudowy uznaje się za wysoce pożądane, pozwalające na uporządkowanie wyrazu architektonicznego oraz układu urbanistycznego obszaru planu, racjonalne kształtowanie przestrzeni z zachowaniem zasad ładu przestrzennego i wymagań ochrony środowiska oraz wpływające pozytywnie na jakość lokalnego krajobrazu. Dla terenu planu nie zostały wyznaczone krajobrazy priorytetowe określone w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa, w związku z czym nie wprowadza on ustaleń w tym zakresie.

Cały mpzp znajduje się w zasięgu Konecko-Łopuszniańskiego OChK. Ww. typ formy ochrony przyrody w ujęciu ogólnym obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Znaczna część obszaru opracowania (w zasięgu stref koncentracji biologicznie czynnej) na mocy jego ustaleń pozostanie w niezmienionej - naturalnej formie. Tereny zurbanizowane pojawiają się natomiast jako kontynuacja istniejącego w południowej i południowo-wschodniej, jak również w bezpośrednim sąsiedztwie granic planu zainwestowania. Wobec powyższego uznaje się, że skala potencjalnych przekształceń, jak również funkcjonalno-przestrzenny kontekst mpzp decydują o braku szczególnie negatywnego wpływu na ww. obszar chroniony.

Na obszarze planu nie wyróżnia się tak kubaturowych, jak i obszarowych elementów dziedzictwa kulturowego, które podlegałyby ochronie. Nie występują również zasoby naturalne.

Nie prognozuje się negatywnego wpływu na krajobraz, zabytki i zasoby naturalne.

8.9. WPLYW NA ZDROWIE LUDZI

Czasowy i pośredni wpływ na zdrowie ludzi może dotyczyć etapu prowadzenia robót budowlanych, podczas realizacji nowej zabudowy lub innych form zagospodarowania (emisja hałasu oraz szkodliwych substancji do atmosfery). Zanieczyszczenie hałasem i spalinami o pośrednim wpływie na człowieka, wiąże się również z obsługą komunikacyjną projektowanych terenów oraz z prowadzoną na nich działalnością. Bardzo aktualnym w dzisiejszych czasach problemem jest tzw. „niska emisja”, której głównym źródłem są indywidualne systemy grzewcze prywatnych posesji. Północno-zachodni kraniec planu znajduje się w zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią 1%, jednak z uwagi na fakt, że projekt przeznaczają ten teren pod las, drogę wewnętrzną oraz – w bardzo niewielkim fragmencie, poza wyznaczonymi liniami zabudowy – pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną z usługami, ocenia się, że ewentualna powódź nie zagrazi życiu i zdrowiu ludzi, jak również ich mieniu. Jednocześnie przewiduje się, że uporządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej i w konsekwencji polepszenie jakości lokalnego krajobrazu, wpłynie na poprawę warunków życia mieszkańców. W zasięgu mpzp nie występują zjawiska osuwiskowe.

Nie przewiduje się negatywnego wpływu na zdrowie ludzi.

9. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Analizowany dokument zawiera rozwiązania, które mają na celu zapobieżenie i/lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko będących skutkiem jego realizacji. Ich uwzględnienie jest jednym z głównych sposobów realizacji zasad zapobiegania i przeczności sformułowanych w art. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.). Inny charakter mają rozwiązania kompensacyjne, o których mowa w przepisach dot. ochrony środowiska. Przepis art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska określa kompensację przyrodniczą, jako zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych.

Jednocześnie, jak wynika z art. 75 ust. 3 tej ustawy, naprawienie wyrządzonych szkód i kompensacja przyrodnicza wymagana jest wówczas, gdy ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa. Natomiast w wytycznych do zarządzania obszarami Natura 2000 można przeczytać, że „środki kompensujące obejmują działania specyficzne dla przedsięwzięcia lub planu i stanowią uzupełnienie normalnej praktyki tzw. dyrektyw dotyczących przyrody. Ich celem jest zrównoważenie negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia oraz kompensacja proporcjonalna do szkody wyrządzonej danemu gatunkowi lub siedlisku przyrodniczemu. Środki kompensujące są rozwiązaniem ostatecznym. Stosuje się je tylko wtedy, gdy inne zabezpieczenia dyrektywy są nieskuteczne, a decyzja w sprawie rozważenia realizacji przedsięwzięcia lub planu mającego negatywnie oddziaływać na obszar sieci Natura 2000 jest mimo wszystko pozytywna”.

Przeprowadzona w ramach niniejszego dokumentu analiza wykazała, że realizacja planu nie zagraża przedmiotom ochrony, celom i integralności obszaru Natura 2000 „Dolina Czarnej” (pkt 8.1.). Jednakże na skutek szeroko rozumianego zagospodarowywania oraz zgodnego z przeznaczeniem użytkowaniem terenów dojdzie do częściowej utraty naturalnych zasobów przyrodniczych, rozumianej jako zmniejszenie bioróżnorodności, usunięcie części zadrzewień leśnych, czy negatywny wpływ na dzikie zwierzęta. Powyższe odnosi się przede wszystkim do przeznaczeń MN/U, poza strefami koncentracji powierzchni biologicznie czynnej, w których zasięgu prognozuje się zachowanie środowiska przyrodniczego w obecnej lub bardzo zbliżonej do obecnej formie. Ww. strefy wraz z wskaźnikami udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej stanowią główny element rekompensujący środowisku przewidywane straty. Wobec powyższego uznaje się, że w analizowanym przypadku nie ma przesłanek do zastosowania kompensacji przyrodniczej.

Wspomnianymi wcześniej rozwiązaniami łagodzącymi, ujętymi w projektowanym dokumencie, jako zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu (§ 7) są następujące nakazy i zakazy:

- 1) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkiem inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, dróg niebędących celem publicznym i inwestycji celu publicznego;
- 2) zakaz lokalizacji działalności mogących powodować ponadnormatywną uciążliwość wykraczającą poza działkę, do której inwestor posiada prawo do jej dysponowania;
- 3) w celu ochrony powietrza, nakaz utrzymania standardów emisyjnych przez obiekty budowlane, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska;
- 4) w celu ochrony przed hałasem, na terenach oznaczonych na rysunku planu symbolem MN/U, U/MN dopuszczalny poziom hałasu w środowisku zgodny z przepisami odrębnymi, jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych.

W zakresie szczególnych warunków gospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu (§13) znalazły się zapisy dotyczące:

- 1) strefy ochronnej od napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia, w zasięgu której obowiązuje:
 - a) zakaz lokalizowania budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi w zasięgu ponadnormatywnych standardów jakości środowiska,
 - b) nakaz jej uwzględnienia w wypadku przypadku:
 - lokalizowania budowli i budynków z pomieszczeniami nieprzeznaczonymi na pobyt ludzi,
 - prowadzenia robót budowlanych przy zabudowie istniejącej,
 - c) zagospodarowanie działek w sposób umożliwiający dostęp do stanowisk słupowych;
- 2) zakazu lokalizowania:
 - a) usług związanych z gospodarowaniem odpadami, obróbką kamieni, metali lub drewna, handlem opalem,
 - b) stacji paliw,
 - c) stacji kontroli pojazdów,
 - d) myjni,
 - e) zakładów pogrzebowych,
 - f) usług handlu o powierzchni sprzedaży przekraczającej 200 m².
- 3) realizacji wszystkich nowych obiektów budowlanych o wysokości równej lub większej od 50 m npt zgodnie z przepisami odrębnymi.

Poza funkcją, istotny wpływ na kształtowanie zagospodarowania danego obszaru mają ustalenia projektowanego dokumentu dot. zasad modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej (§14). Projekt planu ustala następujące rozwiązania w zakresie:

- 1) zaopatrzenia w energię elektryczną:
 - a) z istniejącej i rozbudowywanej sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia,

- b) z dopuszczeniem budowy nowej, rozbudowy, przebudowy i remoncie istniejącej sieci dystrybucyjnej w formie elektroenergetycznych linii napowietrznych lub kablowych wraz z przyłączami oraz budowy stacji transformatorowych,
- c) ze źródeł odnawialnych w formie mikroinstalacji wykorzystujących wyłącznie energię promieniowania słonecznego;
- 2) zaopatrzenia w gaz:
 - a) z sieci gazowej zlokalizowanej poza granicami obszaru objętego planem,
 - b) z indywidualnych zbiorników z gazem płynnym,
 - c) z butli z gazem propan-butan;
 - d) ze źródeł odnawialnych w formie mikroinstalacji wykorzystujących wyłącznie energię: aerotermalną lub promieniowania słonecznego;
- 3) zaopatrzenia w wodę:
 - a) z istniejącej i rozbudowywanej sieci wodociągowej,
 - b) do celów przeciwpożarowych zgodnie z ustaleniami zawartymi w przepisach odrębnych;
- 4) odprowadzania ścieków bytowych:
 - a) do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków, jako rozwiązanie tymczasowe do czasu budowy zbiorczej kanalizacji sanitarnej,
 - b) z zakazem odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych oraz do ziemi;
- 5) odprowadzania wód opadowych i roztopowych:
 - a) do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej gdy warunki techniczne umożliwiają podłączenie działki lub budynku do zbiorczej sieci kanalizacyjnej,
 - b) na działce, do której inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, poprzez odprowadzanie ich niezanieczyszczonych do ziemi lub do szczelnych zbiorników w celu ich magazynowania oraz ponownego wykorzystania;
- 6) gospodarowania odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 7) dostępu do systemów łączności poprzez sieć telekomunikacyjną i systemy łączności bezprzewodowej;
- 8) odnawialnych źródeł energii: zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru.

Rozwiązania	Ocena rozwiązań w zakresie realizacji wybranych celów dot. ochrony środowiska			
	Ochrona wód	Ochrona powietrza	Ochrona gleb	Ochrona krajobrazu
Realizacja zasilania z sieci elektroenergetycznych	+/-	+/-	+/-	-
Budowa stacji transformatorowych	+/-	+/-	+/-	-
Zaopatrzenie w energię elektryczną ze źródeł odnawialnych w formie mikroinstalacji wykorzystujących wyłącznie energię promieniowania słonecznego	+/-	+	+/-	+/-
Zaopatrzenie w gaz z sieci gazowej zlokalizowanej poza granicami obszaru objętego planem	+/-	+	+/-	+/-
Zaopatrzenie w gaz z indywidualnych zbiorników z gazem płynnym	+/-	+	+/-	-
Zaopatrzenie w gaz z butli z gazem propan-butan	+/-	+	+/-	+/-
Zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych źródeł energii cieplnej	+/-	+/-	+/-	+/-
Zaopatrzenie w ciepło ze źródeł odnawialnych w formie mikroinstalacji wykorzystujących wyłącznie energię: aerotermalną lub promieniowania słonecznego	+/-	+	+/-	+/-
Zaopatrzenie w wodę z istniejącej i rozbudowywanej sieci wodociągowej	+	+/-	+	+/-
Odprowadzanie ścieków bytowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków, jako rozwiązanie tymczasowe do czasu budowy zbiorczej kanalizacji sanitarnej	-*	-*	-*	+/-
Zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych oraz do ziemi	+	+/-	+	+/-
Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej	+	+/-	+	+/-

lub ogólnospławnej				
Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych niezanieczyszczonych do ziemi lub do szczelnych zbiorników w celu ich magazynowania oraz ponownego wykorzystania	+	+/-	+	+/-
Gospodarowania odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi	+	+	+	+
Zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru	+/-	+/-	+	+

Tab.5. Ocena rozwiązań przewidzianych w mpzp.

*niekorzystny wpływ na środowisko w przypadku nie spełnienia warunku szczelności; tymczasowy - do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej.

Oznaczenia użyte w Tab.5.:

- 1) (+) – wpływ na środowisko korzystny,
- 2) (-) – wpływ na środowisko niekorzystny,
- 3) (+/-) – wpływ na środowisko neutralny.

Z przedstawionej analizy wynika, że przyjęte w projekcie planu zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej należy określić, jako przeważnie korzystne dla realizacji wytypowanych celów z zakresu ochrony środowiska. Dotyczy to zwłaszcza zapewnienia ochrony takich komponentów jak: zasoby wodne, gleba oraz powietrze. Istotnymi dla zapewnienia właściwych warunków ochrony środowiska oraz ograniczenia oddziaływania skutków ustaleń projektowanego dokumentu na ludzi, są zwłaszcza rozwiązania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i ochrony powietrza. Do czasu budowy kanalizacji sanitarnej, projekt mpzp w zakresie odprowadzania ścieków dopuszcza rozwiązania indywidualne (szczelne bezodpływowe zbiorniki i przydomowe oczyszczalnie). Tzw. szamba mogą skutkować niekorzystnym wpływem w przypadku niedotrzymania warunku szczelności, którego egzekwowanie leży poza systemem planowania przestrzennego i na dzień dzisiejszy nie jest możliwe do przewidzenia. Jednocześnie obecnie coraz bardziej popularne stają się, bardziej korzystne z punktu widzenia ochrony środowiska, rozwiązania w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków. Powyższe zestawienie ujmuje również zasady, których realizacja nie będzie miała istotnego i bezpośredniego wpływu (negatywnego/pozytywnego) na niektóre elementy środowiska (np. realizacja sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia).

W odniesieniu do poszczególnych terenów przeznaczonych pod zabudowę projekt planu wprowadza wspomniane już wcześniej strefy koncentracji powierzchni biologicznie czynnej oraz obowiązek zapewnienia minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej, co w znacznym stopniu powinno zminimalizować negatywne skutki dla środowiska planowanego zagospodarowania przestrzennego.

Ocenia się, że przyjęte w projektowanym dokumencie rozwiązania przestrzenne uwzględniają wymagania ochrony środowiska przyrodniczego i ochrony jego zasobów oraz są zbieżne z zasadą minimalizacji potencjalnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko inwestycji dopuszczonych przez plan.

10. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru Natura 2000 „Dolina Czarnej” (pkt 8.1.). Wobec powyższego nie stwierdzono potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

11. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Biorąc pod uwagę skalę obszaru opracowania, ustalone funkcje oraz znaczną odległość od granicy Państwa, projekt planu nie będzie potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

12. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Organ opracowujący projekt dokumentu, którym jest tutaj miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zobowiązany jest monitorować, jakie skutki dla środowiska ma praktyczna realizacja jego postanowień. Ma to umożliwić podjęcie działań zmierzających do usunięcia negatywnych zmian w środowisku gdyby one wystąpiły. Metodyka analizy realizacji postanowień mpzp powinna:

- 1) uwzględniać aktualny stan środowiska;
- 2) być dostosowana do przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego;

3) opierać się na analizie wpływu skutków ustaleń planu na środowisko.

Wybierając wskaźniki monitoringu do oceny skutków realizacji ustaleń planu należy wziąć pod uwagę dostępność danych i ich miarodajność. Powszechnie stosowanymi wskaźnikami służącymi do oceny zmian przestrzennych (poprawa, pogorszenie stanu środowiska) i ich dynamiki są:

- 1) jakość wód powierzchniowych;
- 2) jakość powietrza atmosferycznego, zwłaszcza akustycznego;
- 3) ilość ścieków odprowadzanych do odbiornika, dysproporcje między siecią wodociągową a kanalizacyjną;
- 4) liczba mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków;
- 5) udział odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii;
- 6) udział użytków rolnych w powierzchni gminy;
- 7) udział użytków leśnych w powierzchni gminy;
- 8) powierzchnia i stan zachowania siedlisk przyrodniczych i obszarów chronionych w otoczeniu terenu opracowania planu;
- 9) zmiany położenia zwierciadła wody gruntowej.

Większość z tych wskaźników jest jednak nieprzydatna do oceny skutków realizacji zmian przestrzennych wynikających z realizacji przedmiotowego planu, jednakże mogą być one wykorzystane do oceny realizacji planowania przestrzennego w skali całej gminy, jak np. udział użytków leśnych, rolnych, udział odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii.

Niektóre z wyżej wymienionych wskaźników mierzone są w ramach państwowego monitoringu środowiska, stanowiącego system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku, realizowanego przez Inspekcję Ochrony Środowiska. Zgodnie z art. 10 ust. 1 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001), państwa członkowskie Unii Europejskiej, w tym również Polska zostały zobowiązane do monitorowania znaczącego wpływu na środowisko, wynikającego z realizacji planów i programów. Jak wynika z tego artykułu, celem monitoringu jest między innymi możliwość określenia na wczesnym etapie nieprzewidzianego niepożądanego wpływu oraz podjęcia odpowiedniego działania naprawczego. Zgodnie z art. 10 ust. 2 w celu przestrzegania ust. 1 można wykorzystywać, stosownie do potrzeb, istniejące systemy monitoringu w celu uniknięcia powielania monitoringu. Zatem monitoring skutków realizacji postanowień mpzp w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać na analizie i ocenie poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub też w ramach innych monitoringów prowadzonych przez organy administracji publicznej, gminy oraz podmioty gospodarcze, o ile dotyczą one obszaru objętego mpzp.

Ustalenia przedmiotowego planu uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ponadto zawierają szereg zapisów, które zminimalizują negatywny wpływ realizacji ich ustaleń na przyrodę, jednakże z dokonanej oceny wynika, że niezależnie od powyższego potencjalnie i przeważnie nieznacznie mogą one oddziaływać niekorzystnie na: glebę i powierzchnię ziemi, wody podziemne, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, różnorodność biologiczną, florę i faunę, lokalny klimat, krajobraz, jak również zdrowie ludzi.

Należy jeszcze zwrócić uwagę na uwarunkowania prawne analiz realizacji mpzp określone w przepisach planowania i zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2018 r. poz.1945 z późn. zm.) „w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach, o których mowa w art. 57 ust. 1-3 i art. 67, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego”. Jak wynika, z dalszego ustępu (art. 32 ust. 2 ustawy) organ wykonawczy gminy przekazuje wyniki ww. analiz, po uzyskaniu opinii gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8 ustawy, komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania dotyczące zmiany studium lub planu miejscowego.

Przedstawione uwarunkowania prawne uznaje się za wystarczające do monitorowania realizacji mpzp.

13. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie powstało w celu dokonania oceny wpływu na środowisko realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenu solectwa Czarniecka Góra – „Poreba”, zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Stąporkowie Nr LII/325/2018 z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia mpzp.

Obszar opracowania o powierzchni ok. 7,5 ha zlokalizowany jest w województwie świętokrzyskim, powiecie koneckim, na terenie części wiejskiej gminy Stąporków, w północnej części solectwa Czarniecka Góra.

Głównym celem realizacji planu jest dostosowanie zasad zagospodarowania do ustaleń obowiązującego Studium („uwolnienie” terenu pod funkcję mieszkaniową), spełnienie oczekiwań społecznych, umożliwienie lokalnym inwestorom rozwoju działalności gospodarczej, oraz wprowadzenie parametrów i wskaźników zabudowy, pozwalających na kształtowanie przedmiotowej przestrzeni w sposób bardziej kontrolowany, w większym stopniu odpowiadający uwarunkowaniom funkcjonalno-przestrzennym, zasadom zachowania ładu przestrzennego oraz potrzebom ochrony środowiska.

Planowane zagospodarowanie przewiduje:

- 1) usankcjonowanie na części obszaru opracowania istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej;
- 2) wprowadzenie możliwości realizacji form zagospodarowania, takich jak zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z towarzyszącą zabudową usługową oraz tereny dróg na niezainwestowanych dotąd obszarach, przy jednoczesnym wyłączeniu spod zabudowy części mpzp poprzez wyznaczenie stref koncentracji powierzchni biologicznie czynnej.

Przeznaczenie terenów pod ww. funkcje stanowi naturalną kontynuację wytworzonej dotychczas struktury osadniczej w tej części gminy, zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi, funkcjonalnymi i zapisami Studium.

Obecnie obszar opracowania w kontekście struktury funkcjonalnej cechuje niewielkie zróżnicowanie. W jego południowej i południowo-wschodniej części występują tereny zabudowane wraz z obsługującym je układem komunikacyjnym, natomiast na pozostałym obszarze dominują lasy, które sukcesywnie wypierane są przez wkraczającą na nie urbanizację.

W granicach analizowanego mpzp oraz jego bezpośrednim sąsiedztwie wyróżnia się następujące formy ochrony przyrody: obszar Natura 2000 „Dolina Czarnej” oraz Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu (dalej: OChK). Nie stwierdzono występowania żadnych innych form ochrony przyrody, w tym dziko występujących roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową. Przedmiotami ochrony w ramach ww. obszaru Natura 2000, odnoszącymi się do analizowanego kontekstu przestrzennego są: starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* (kod 3150) oraz bóbr europejski - *Castor fiber* (kod 1337). Pierwsze z ww. siedlisk w niewielkim stopniu pokrywa się z północno-zachodnią częścią mpzp, jednak należy je rozpatrywać głównie w kontekście bliskiego sąsiedztwa. Natomiast lokalizacja bobra europejskiego nie jest dokładnie znana, choć z pewnością przypada na dolinę rzeki Czarnej, a zatem poza granicami mpzp.

Dla obszaru Natura 2000 został ustanowiony plan zadań ochronnych, wymieniający istniejące i potencjalne zagrożenia dla poszczególnych przedmiotów ochrony. Przeciwdziałanie tym zagrożeniom nie posiada bezpośredniego związku z kształtem struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz leży poza kompetencjami planowania przestrzennego. Jednocześnie uznano za zasadne przeanalizowanie dodatkowych względem ww. źródeł zagrożeń, takich jak eutrofizacja antropogeniczna.

OChK został wyznaczony Uchwałą Nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Dokument ten ustala działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów, spośród których odniesienie do przedmiotowego mpzp mają: zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków oraz utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych. Opracowanie to wymienia również obowiązujące w granicach obszaru zakazy, której zostały przeanalizowane pod kątem możliwości niedotrzymania w związku z realizacją ustaleń planu.

Obszar opracowania leży poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, jednak na całej jego powierzchni wyróżnia się JCWP „Czarna Maleniecka od źródeł do Krasnej bez Krasnej” kod RW20005254419 oraz JCWPd nr 85.

Zgodnie z metodyką prognozy na obszarze objętym planem wyznaczono tereny o pozytywnym oraz negatywnym w stopniu minimalnym wpływie na środowisko przyrodnicze.

Do pierwszej grupy (oddziaływanie pozytywne) zaliczono istniejący teren lasu. Funkcja ta jest zgodna z obecnym sposobem zagospodarowania i będzie stanowiła naturalny bufor, oddzielający przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 od projektowanych terenów zabudowy. Ze element o korzystnym oddziaływaniu uznaje się również wprowadzenie stref koncentracji powierzchni biologicznie czynnej, w zasięgu których z uwagi na wprowadzone ustalenia, środowisko przyrodnicze pozostanie w obecnej lub bardzo zbliżonej do obecnej formie (las).

W drugiej z ww. grup (oddziaływanie negatywne w stopniu minimalnym) znalazły się tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącą zabudową usługową, teren zabudowy usługowej z towarzyszącą zabudową mieszkaniową jednorodziną oraz tereny dróg publicznych klasy dojazdowej i droga wewnętrzna.

Przeznaczenie MN/U i U/MN częściowo sankcjonuje stan istniejący, zaś pozostałe stanowią nowe elementy struktury funkcjonalno-przestrzennej, które potencjalnie mogą wpłynąć na:

- 1) gleby i powierzchnię ziemi (głównie usunięcie wierzchniej warstwy gleby podczas prowadzenia robót budowlanych, tymczasowe /tj. do czasu budowy sieci kanalizacyjnej/ zanieczyszczenie gleb w przypadku niedotrzymania warunku szczelności bezodpływowych zbiorników na ścieki),
- 2) wody podziemne (tymczasowe /tj. do czasu budowy sieci kanalizacyjnej/ zanieczyszczenie gleb w przypadku niedotrzymania warunku szczelności bezodpływowych zbiorników na ścieki, ograniczenie możliwości zasilania wód gruntowych),
- 3) powietrze atmosferyczne (głównie „niska emisja” na terenach MN/U i U/MN, jak również emisja związana z ruchem komunikacyjnym i prowadzeniem robót budowlanych),
- 4) klimat akustyczny (głównie hałas komunikacyjny, jednak dla terenów zaliczonych do niniejszej grupy będzie on nieznaczny oraz hałas związany z prowadzeniem robót budowlanych),
- 5) różnorodność biologiczną, świat roślin i zwierząt (zwłaszcza poprzez wkroczenie urbanizacji na niezabudowane dotąd tereny, usunięcie istniejącej roślinności leśnej, wyparcie żerujących i bytujących dzikich zwierząt oraz wpływ na przebieg tras ich przemieszczania się, zmniejszenie powierzchni terenów biologicznie czynnych, pojawienie się w przydomowej zieleni inwazyjnych gatunków obcych),
- 6) klimat lokalny (zaburzenia pola wiatru, ograniczenie przewietrzania, podwyższenie średniej temperatury powietrza na skutek powstania nowej zabudowy),
- 7) krajobraz (przekształcenie w większości naturalnego krajobrazu leśnego na zurbanizowany),
- 8) zdrowie ludzi (głównie za sprawą opisanych powyżej emisji szkodliwych substancji oraz hałasu).

Z uwagi na zapisy planu dotyczące zarówno gospodarowania odpadami, jak i odprowadzania ścieków oraz wód opadowych, czy roztopowych nie prognozuje się negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne, w tym na pobliski LZWP, jak również JCWP i JCWPd oraz siedlisko 3150, choć należy mieć na uwadze, że w przypadku niedotrzymania warunku szczelności tzw. szamb, rozwiązanie to może skutkować nieznacznie negatywnym wpływem na wody podziemne, jednak źródło ww. zanieczyszczenia zostanie wyeliminowane po realizacji sieci kanalizacyjnej.

Przeprowadzona w ramach prognozy oddziaływania na środowisko analiza wykazała, że realizacja planu nie zagraża przedmiotom ochrony, celom i integralności obszaru Natura 2000 „Dolina Czarnej”. Na terenie siedliska oraz w jego otoczeniu wprowadzono zgodne z obecnym zagospodarowaniem przeznaczenie leśne, co więcej sąsiadujący z nim bezpośrednio od południa teren mieszkaniowy w znacznej części został objęty strefą koncentracji powierzchni biologicznie czynnej. Przeciwdziałanie zagrożeniom wykazanym w planie zadań ochronnych nie posiada bezpośredniego związku z kształtem struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz leży poza kompetencjami planowania przestrzennego. Jednocześnie analiza wykazała, że potencjalne, dodatkowe źródła zagrożeń w postaci antropopresji związanej z funkcjonowaniem terenów mieszkaniowo-usługowych również nie zagrażają siedlisku 3150. Na skutek realizacji przedmiotowego miejscowego planu nie dojdzie także do naruszenia zakazów o których mowa w uchwale Nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotyczącej wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, a jego ustalenia wpisują się w działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów.

Jednakże na skutek szeroko rozumianego zagospodarowywania oraz zgodnego z przeznaczeniem użytkowaniem terenów dojdzie do częściowej utraty naturalnych zasobów przyrodniczych, rozumianej jako zmniejszenie bioróżnorodności, usunięcie części zadrzewień leśnych, czy negatywny wpływ na dzikie zwierzęta. Powyższe odnosi się przede wszystkim do przeznaczeń MN/U, poza strefami koncentracji powierzchni biologicznie czynnej, w których zasięgu prognozuje się zachowanie środowiska przyrodniczego w obecnej lub bardzo zbliżonej do obecnej formie. Ww. strefy wraz z wskaźnikami udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej oraz wyznaczony teren lasu (ZL) stanowią główne elementy rekompensujące środowisku przewidywane straty. Rozwiązania łagodzące zostały wprowadzone również w §7, §13 oraz §14 projektu planu. Wobec powyższego uznano, że w analizowanym przypadku nie ma przesłanek do zastosowania kompensacji przyrodniczej.

Ocenia się, że przyjęte w projektowanym dokumencie rozwiązania przestrzenne uwzględniają wymagania ochrony środowiska przyrodniczego i ochrony jego zasobów oraz są zbieżne z zasadą minimalizacji potencjalnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko inwestycji dopuszczonych przez plan.

Zaniechanie realizacji ustaleń projektowanego mpzp nie spowoduje szczególnie istotnych pozytywnych zmian w środowisku, które mogłyby stanowić uzasadnienie do przyjęcia innych (alternatywnych) rozwiązań, natomiast istnieje możliwość, że nieznacznie spowolni tempo działań inwestycyjnych, gdyż obecnie na terenie tym nie obowiązuje żaden miejscowy plan, a proces administracyjny związany z wydaniem warunków zabudowy jest wydłużony. Brak obowiązującego mpzp może skutkować pojawieniem się w przestrzeni funkcji niezgodnych z ustaleniami Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla miasta i gminy Stąporków lub podjęciem działań zmierzających do

tymczasowego zagospodarowania w sposób niezgodny z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi oraz polityką przestrzenną gminy.

Prognoza wykazała, że projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000 „Dolina Czarnej”, wobec czego nie stwierdzono potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

Jego realizacja nie będzie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

14. ZAŁĄCZNIKI

Oświadczenie autora, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa o ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. z 2018 r. poz. 2081 z późn.zm.) – załącznik nr 1.

SPIS RYSUNKÓW

Rys.1.	Średnie temperatury i opady dla gminy Stąporków. (źródło: www.meteoblue.com)	8
Rys.2.	Ilości opadów dla gminy Stąporków. (źródło: www.meteoblue.com)	8
Rys.3.	Róża wiatrów dla gminy Stąporków. (źródło: www.meteoblue.com)	8

SPIS TABEL

Tab.2.	Struktura własnościowa gruntów leśnych i lasów w gminie Stąporków – dane za 2017 r.	10
Tab.3.	Zagrożenia i cele działań ochronnych dla przedmiotów ochrony zlokalizowanych w zasięgu obszaru opracowania.	11
Tab.4.	Wynikowe klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – 2017 r.	16
Tab.5.	Ocena rozwiązań przewidzianych w mpzp.	28

SPIS ZDJĘĆ

Fot. 1.	Widok z perspektywy drogi przebiegającej wzdłuż wschodniej granicy obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)	13
Fot. 2.	Zabudowa mieszkaniowa na południu obszaru opracowania – dz. nr 17/1 i 17/2 – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)	13
Fot. 3.	Widok z perspektywy drogi przebiegającej przy południowej granicy obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)	14
Fot. 4.	Współczesna zabudowa w południowo-zachodniej części obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)	14
Fot. 5.	Widok na niezabudowaną część obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)	14
Fot. 6.	Widok na niezabudowaną część obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)	14
Fot. 7.	Widok na ogrodzone nieruchomości w północno-wschodnim krańcu obszaru opracowania – po prawej mapa z lokalizacją i kierunkiem wykonania zdjęcia. (źródło: opracowanie własne)	15